Sayı: 213

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU

ULUSLARARASI ELEKTRONİK HABERLEŞME VE POSTA SEKTÖRLERİNDE GELİŞMELER BÜLTENİ

ŞUBAT 2025

SEKTÖREL ARAŞTIRMA VE STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞI

İçindekiler

YÖNETİCİ ÖZETİ 3

1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER 11

AVRUPA KITASI 11

ALMANYA 11
AVUSTURYA 16
ÇEKYA 17
FRANSA 18
HOLLANDA 20
İNGİLTERE 22
İRLANDA 24
İSPANYA 26
İSVEÇ 28
İTALYA 35
POLONYA 38
PORTEKİZ 41

AMERİKA KITASI 43

ABD 43
ARJANTİN 50
KANADA 51

ASYA KITASI 54

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ 54
ÇİN HALK CUMHURİYETİ 56
ENDONEZYA 58
FİLİPİNLER 60
GÜNEY KORE 62
HİNDİSTAN 64
JAPONYA 66
MALEZYA 68

SİNGAPUR 71
TAYLAND 73

AFRİKA KITASI 75

GÜNEY AFRİKA 75
KENYA 77
MISIR 78

OKYANUSYA 80

AVUSTRALYA 80
YENİ ZELANDA 82

2. ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER 84

AB SAYISAL TEK PAZARI 84
BEREC 87
ETSI 89
GSMA 92
UPU 94

ÖNSÖZ

Teknolojik gelişmeler, günümüzde ekonomik büyümeden toplumsal kalkınmaya kadar her alanda belirleyici bir güç haline gelmiştir. Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT), yalnızca bireylerin ve kurumların hayatını kolaylaştırmakla kalmamakta, aynı zamanda küresel ölçekte sürdürülebilir kalkınmanın temel taşlarını oluşturmaktadır. Elektronik haberleşme ve posta sektörü de bu dönüşüm sürecinde kritik bir rol üstlenerek, bilgi akışını hızlandırmakta ve ülkeler arasındaki etkileşimi güçlendirmektedir.

Hızla değişen teknoloji dünyasında ayakta kalmak ve rekabet gücümüzü artırmak için yeni teknolojilere hızla uyum sağlamalı, etkili düzenleyici çerçeveler oluşturmalıyız. Uluslararası işbirlikleri ve teknoloji transferi gibi fırsatları değerlendirerek küresel ekonomide daha güçlü bir konum elde etmek hepimiz için önemli bir hedeftir.

Bizler, teknolojiyi yalnızca bir araç olarak değil, ekonomik büyümenin, toplumsal refahın ve uluslararası rekabetçiliğin temel unsuru olarak görüyoruz. Bu doğrultuda, inovasyonu teşvik eden, stratejik adımlar atan ve güçlü bir teknoloji ekosistemi oluşturan politikalar geliştirmeye devam edeceğiz.

Bu kapsamda, uluslararası kuruluşlar ile öncü ülkelerin elektronik haberleşme ve posta sektörlerindeki gelişmelerini ve düzenlemelerini içeren “Uluslararası Elektronik Haberleşme ve Posta Sektörlerinde Gelişmeler Bülteni” her ay hazırlanarak BTK internet sayfasında kamuoyuyla paylaşılmaktadır. Bu bültenin, sektördeki paydaşlarımıza ve tüm ilgililere faydalı olmasını temenni ediyorum.

Ömer Abdullah KARAGÖZOĞLU
Kurul Başkanı

YÖNETİCİ ÖZETİ

2025 yılı Şubat ayı bülteninde;

- Avrupa kıtasından; Almanya, Avusturya, Çekya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Polonya ve Portekiz,
- Amerika kıtasından; ABD, Arjantin ve Kanada,
- Asya kıtasından; Azerbaycan, Çin, Endonezya, Filipinler, Güney Kore, Hindistan, Japonya, Malezya, Singapur ve Tayland,
- Afrika Kıtasından; Güney Afrika, Kenya ve Mısır ile
- Okyanusya kıtasından; Avustralya ve Yeni Zelanda ülkelerindeki gelişmeler incelenmiştir.
- Uluslararası kuruluşlardan ise; AB Sayısal Tek Pazarı, BEREC (Avrupa Elektronik İletişim Düzenleyicileri Kurulu, Body of European Regulators for Electronic Communications), ETSI (Avrupa Telekomünikasyon Standartlar Enstitüsü, European Telecommunications Standards Institute), GSMA (GSM Association) ve UPU (Dünya Posta Birliği, Universal Postal Union)

tarafından hazırlanan raporlara ve gelişmelere yer verilmiştir.

Öte yandan, bu bültenin hazırlanmasında; Cullen International'ın "Country Updates", "Telecommunications Flashes" bölümleri, ilgili ülkelerin düzenleyici kurumlarının ve uluslararası kuruluşların/birliklerin internet sayfaları ve BT sektörüne yönelik haberler yapan uluslararası haber sitelerinden faydalanılmıştır. Bu kapsamda, 2025 yılı Şubat ayı Uluslararası Elektronik Haberleşme ve Posta Sektörlerinde Gelişmeler Bülteninde yer alan hususlar aşağıda özetlenmektedir:

- Almanya'nın Düzenleyici Kurumu BNetzA, 800 MHz, 1800 MHz ve 2.6 GHz bantlarındaki mobil lisansları 2025 yılının ilk çeyreğinin sonuna kadar uzatmayı planlamakta ve büyük işletmecilerin (Telefónica, Telekom Deutschland ve Vodafone) daha sıkı kapsama yükümlülüklerini ve yeni giren 1&1 için desteği kabul etmeleri halinde beş yıllık bir uzatma için başvurmalarına izin vermektedir.
- Almanya'nın Düzenleyici Kurumu BNetzA, 2024 yılında tüketici şikâyetlerinde bir önceki yıla göre %8 artışla 154.624 telefon numarası suistimali ve 37.561 istenmeyen arama bildirimi ile artış tespit etmiştir.

- Almanya'nın Düzenleyici Kurumu BNetzA 10 Ocak 2025 tarihinde, son kullanıcıların eve kadar fiber ve pasif optik şebekeler de dahil olmak üzere kendi yönlendiricilerini veya modemlerini özgürce seçme hakkına sahip olduğunu doğrulamıştır.
- Almanya'nın Telekom Düzenleyicisi BNetzA, evrensel hizmet kapsamında garanti edilen minimum genişbant hızlarını önceki 10/1.7 Mbit/sn'den 15 Mbit/sn indirme ve 5 Mbit/sn yükleme hızına yükseltmiştir.
- Almanya'daki taşıyıcı (ön) seçim sistemi resmi olarak sona ermiş ve Telekom Deutschland abonelerinin bir ön ek kullanarak (çağrı bazında) veya otomatik ön seçim yoluyla aramalar için alternatif taşıyıcıları seçmelerine olanak tanıyan bu hizmet kapanmıştır.
- Almanya'nın Telekom Düzenleyicisi BNetzA, öncül düzenlemenin artık gerekli olmadığı sonucuna vararak toptan mobil çağrı sonlandırma pazarını serbestleştirmeyi planlamaktadır.
- KEM-V 2009'un 5a Maddesi 1. Fıkrasında öngörülen, Avusturya numaralandırma planının CLI'si (arayan hat tanımlaması veya arayanın kimliği) ile yabancı bir haberleşme şebekesinden devralınan çağrılarda, çağrının aktarıldığı işletmeciye çağrının yabancı menşeini tanınabilir kılma yükümlülüğünün işletmeciler tarafından ihlal edilmesi nedeniyle, RTR 18 Eylül 2024 tarihli kararıyla bir denetim prosedürü başlatmıştır.
- Avrupa Komisyonu, 2023-2024 döneminde evrensel hizmet sağlama yükümlülüğünün yerine getirilmesi için posta lisansı sahibi Česká pošta'ya net maliyetlerin geri ödenmesine ilişkin bir karar yayınlamıştır.
- Nokia, 5G radyo altyapısını Nokia'nın enerji tasarruflu AirScale portföyüyle geliştirmek için Orange France ile dört yıllık bir sözleşme uzatması imzalamıştır.
- Hollanda Tüketici ve Piyasalar Kurumu (ACM), Avrupa Veri Yönetimi Yasası (DGA) kapsamında ilk veri aracılık hizmetini onaylamıştır.
- İngiliz Düzenleyici Kurumu OFCOM, Amazon Kuiper şirketine sabit olmayan yörünge sistemi (NGSO) yer istasyonu şebeke lisansı vermiştir.
- İngiliz Düzenleyici Kurumu OFCOM, 2024 yılı üçüncü çeyreğine ilişkin tüketici şikayetleri raporunu yayınlamıştır.

- İngiliz Düzenleyici Kurumu OFCOM, yayınladığı bir taslak dokümanda 6 GHz bandının ticari mobil hizmetler ve Wi-fi hizmetleri için kullanımını teklif etmiştir.
- Telekomünikasyon şirketi BT, İrlanda toptan ve kurumsal iş birimlerinin Speed Fibre Group'a satışı için bir anlaşmaya vardığını duyurmuştur.
- İspanya Ulusal Piyasalar ve Rekabet Komisyonu (CNMC), telekomünikasyon hizmetlerinin kalitesinin ölçülmesine ilişkin teklifini onaylamıştır.
- Avrupa Komisyonu, İsveç Posta ve Telekom Otoritesi'nin (PTS) toptan sabit ve mobil arama sonlandırma piyasalarına ilişkin taslak piyasa analizine dair derinlemesine bir soruşturma başlatmıştır.
- İsveç polisi, Baltık Denizi'ndeki Almanya ile Finlandiya arasındaki denizaltı telekomünikasyon kablosuna yönelik gerçekleşen kesinti hakkında olası bir sabotajı soruşturmaktadır.
- İsveç Posta ve Telekomünikasyon Kurumu (PTS), PostNord'un Akkajaur bölgesindeki posta dağıtım modeline yönelik incelemesini tamamlamıştır.
- İtalya Ulusal Rekabet Kurumu (AGCM), İtalya'nın toptan ve perakende sabit telekomünikasyon pazarlarının önde gelen işletmecileri olan FiberCop ve TIM arasındaki uzun vadeli ana hizmet anlaşmasını (MSA, master service agreement) incelemektedir.
- İtalyan Temyiz Mahkemesi, TIM'e 1998 lisans ücreti ve faizlerinden oluşan toplam yaklaşık 1 milyar Avronun iade edilmesi kararını onaylamıştır.
- Polonya, Mart ayı başında Varşova'da düzenlenecek Gayri Resmi Avrupa Birliği (AB) Telekomünikasyon Bakanları Toplantısında, üye ülkelerden siber güvenlik alanında ortak bir deklarasyon imzalamalarını talep etmeyi planlamaktadır.
- Polonya Elektronik İletişim Ofisi (UKE), VHF bandında DAB+ MUX-8 multipleks işletmeciliği için bir ihale düzenlemeyi planlamaktadır.
- Portekiz'de ANACOM'u Veri Yönetişimi Yasası kapsamında veri aracılık hizmetleri için yetkili makam olarak belirleyen 23 Ocak tarihli ve 2/2025 sayılı Kanun Hükmünde Kararname yayımlanmıştır.

- Portekiz Ulusal İletişim Otoritesi (ANACOM) tarafından yayınlanan 2024 raporuna göre, Portekiz nüfusunun %29,9'u temel veya üzeri düzeyde dijital okuryazarlık becerisine sahiptir.
- Amerika Birleşik Devletleri, Federal İletişim Komisyonu (FCC), geçmişte ABD hükümetine milyarlarca ABD Doları gelir sağlayan spektrum tahsislerinin altın çağını anımsatarak, 5G teknolojisi için ilave C-bandı spektrumunu kullanıma açmayı planladığını ve bunun için bir açık artırma yapılacağını ifade etmiştir.
- Amerika Birleşik Devletleri merkezli telekomünikasyon şirketleri AT&T ve AST SpaceMobile, uydudan hücreye (direct-to-cell) başarılı bir görüntülü iletişim testi gerçekleştirdiklerini kamuoyuna duyurmuştur.
- Amerika Birleşik Devletleri Posta Hizmetleri, bugün, pazara hakim belirli hizmetler için iyileştirilmiş hizmet standartlarını kamuoyuna duyurmuştur.
- Arjantin Ulusal Haberleşme Kurumu'nun (ENACOM) ülke genelinde bağlantıyı sağlamak amacıyla yürüttüğü çalışmalar çerçevesinde, Resmi Gazete'de yayımlanan 323/2025 sayılı kararla Acil Durum ve Afetler Sırasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Hizmet Sağlayıcılarına Destek Programının iki yıl uzatılması için tahsis edilen ve düzenlenen tutarlarda değişiklik yapılması kararlaştırılmıştır.
- Telekomünikasyon ortak girişimi Aduna, şu sıralar ivme kazanmakta olup erişimini önemli bir pazara daha genişleterek, kendisine benzer özellikler taşıyan Kanadalı EnStream ile stratejik bir ortaklık kurmuştur.
- Azerbaycan'da Çevrimiçi eğitim platformu “Dijital Okul” hizmeti başlatılmıştır.
- Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı İlham Aliyev tarafından onaylanan “İşgalden Kurtarılan Azerbaycan Cumhuriyeti Topraklarına Büyük Dönüş Hakkında Birinci Devlet Programı”na göre, Dijital Kalkınma ve Ulaştırma Bakanlığı'nın öncelikli konularından biri Hocalı bölgesinde telekomünikasyon sektörünün geliştirilmesidir.

- Çinli özel uzay şirketi GalaxySpace, Çin'in ilk alçak yer yörünge genişbant iletişim deneysel takımyıldızına dayanan mobil-uydu iletişim teknolojisini kısa süre önce sergilemiş ve Pekin ile Tayland'ın başkenti Bangkok'u yüksek kaliteli bir video bağlantısıyla birbirine bağlamıştır.
- Çin'in en büyük üç telekom işletmecisi DeepSeek'in açık kaynaklı geniş dil modelini ağlarına entegre etmiştir.
- Endonezya'da, 6 GHz frekans bandında çalışan Wi-Fi 6E ve Wi-Fi 7'nin kullanıma sunulmasıyla kablosuz teknolojide yeni bir döneme adım atılmıştır.
- Filipinler'de yapay zekayı kullanarak kara para aklamayı ve mali suçları tespit edip önleyen sofistike bir ağ düzeyinde çözüm olarak tanımlanan TRACE kullanılmaya başlanılmıştır.
- Özel bir 5G ve DX çözüm sağlayıcısı olan Güney Koreli HFR Mobile, yerel yönetimler için 5G tabanlı özel bir kamu güvenliği çözümü başlatmıştır.
- Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu TRAI, İstenmeyen Ticari İletişime karşı tüketici korumasını daha da güçlendirmek adına 2018 Telekom Ticari İletişim Müşteri Tercihi Yönetmeliği'ni (TCCCPR) değiştirmiştir.
- Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu TRAI, 'Ulusal Numaralandırma Planının Revizyonu' hakkında önerileri yayımlamıştır.
- 17-19 Şubat 2025 tarihleri arasında Japonya İçişleri ve Haberleşme Bakanlığı MIC tarafından, Pasifik Ada Ülkeleri için Bilgi ve İletişim Teknolojileri Eğitim Programı düzenlenmiştir.
- Japon telekomünikasyon şirketi SoftBank Group ve OpenAI "Cristal Intelligence" adlı Gelişmiş Kurumsal yapay zekayı geliştirmek ve pazarlamak için bir ortaklık kurduklarını duyurmuştur.
- Asya Pasifik ve Japonya (APJ) merkezli hiper ölçekli veri merkezi uzmanı AirTrunk, Malezya'da ikinci bulut ve yapay zeka destekli veri merkezini geliştirme planları olduğunu duyurmuştur.
- Malezyalı işletmeci U Mobile, ülkenin ikinci 5G şebekesini başlatmaya hazırlanırken, Huawei ekipmanlarını kullanarak 13,5 kilometre uzunluğundaki Penang Köprüsü'nde gerçekleştirdiği denemede ortalama 597 Mb/s 5G indirme hızı sağlamıştır.

- Singapur Bilgi Teknolojileri, Telekomünikasyon ve Medya Kurumu IMDA bulut hizmetleri ve veri merkezleri için güvenliği arttırıcı Danışma Yönergelerini (AG) duyurmuştur.
- Tayland teknoloji şirketi True Corporation, alçak yer yörüngesi internet uyduları sektöründe lider bir Çin şirketi olan GalaxySpace ile bir mutabakat zaptı imzaladığını duyurmuştur.
- Güney Afrika Bağımsız İletişim Kurumu ICASA, önerilen yeni Uydu Hizmetleri Çerçevesi hakkında üç günlük kamu oturumlarını başarıyla tamamlamıştır.
- Kenya Haberleşme Kurumu CA telekomünikasyon şirketlerini, ithalatçılar ile terminal ve ağ ekipmanı üreticileri için Telekomünikasyon Ekipmanı Dağıtıcısı lisansı önermektedir.
- Telecom Egypt ve Orange Egypt, iki firma arasındaki stratejik işbirliğini güçlendirmek amacıyla milyonlarca dolarlık çok sayıda büyük hizmet anlaşmaları imzalamıştır.
- Devlet kuruluşu olan yerleşik işletmeci Mısır Telekomünikasyon'un toplam sermayesinin %10'luk ek bir payını borsada halka arz edilmesi planlandığı duyurulmuştur.
- Australia Post, 12,7 milyondan fazla teslimat noktası ile ülkedeki en büyük teslimat ayak izini korurken, ağ altyapısına, kapsamlı işgücüne ve lider teknolojiye yaptığı sürekli yatırımlarla ülke çapında Avustralyalı işletmeleri desteklemektedir.
- Yeni Zelandalı şirket Spark ile Microsoft, Yeni Zelanda'da bulut benimsemesini hızlandırma ve yapay zekâ inovasyonunu destekleme taahhütlerini güçlendirerek ülkenin en büyük Microsoft genel bulut ortaklığını duyurmuştur.
- Fransa'da gerçekleştirilen Yapay Zekâ (AI) Eylem Zirvesi'nde, Avrupa Komisyonu Başkanı yapay zekâ gigafabrikaları için 20 milyar avroluk yeni bir Avrupa fonu da dahil olmak üzere yapay zekaya 200 milyar yatırım yapılacak olan InvestAI girişimini başlatmıştır.

- Avrupa Komisyonu ve Avrupa Dijital Hizmetler Kurulu, Dezenformasyon Uygulama Kuralları'nın Dijital Hizmetler Yasası (DSA) çerçevesine entegre edilmesini onaylamıştır.
- 19 Şubat 2025 tarihinde BEREC Başkanı Robert Mourik Bağlanabilirliğin Geleceği etkinliğinde bir panelde yer alarak Alçak Yer Yörüngesi uyduları gibi teknolojilerin Avrupa genelinde bağlantıyı nasıl geliştirebileceğine odaklanmıştır.
- Dijital Zirve Latam 2025'te BEREC Başkanı Robert Mourik 'Avrupa Dijital Alanı' panelinde yirmi yıldır pazar rekabetini teşvik etmekten, şimdilerde dijital dönüşüm çağında Avrupa iletişim sektörünün desteklenmesine odaklanıldığını vurgulamıştır.
- ETSI, Martin Chatel'in Baş Politika Sorumlusu olarak atandığını duyurmuştur.
- ETSI, Avrupa Veri Yönetimi Yasası ile uyumlu yeni standartların benimsenmesini teşvik etmek için Veri Çözümleri Teknik Komitesi'ni kurmuştur.
- ETSI, "Standardizasyon Yapay Zekanın Geleceğini Nasıl Şekillendiriyor" temalı yapay zeka konferansını 10-12 Şubat tarihleri arasında düzenlemiştir.
- GSMA tarafından MWC25 Barselona toplantısında 5G'den daha fazla değer üretilmesine odaklanılacağı duyurulmuştur.
- Dünya Posta Birliği UPU, UPU Danışma Komitesi üyeleri Zonos ve Hurricane Commerce ile yeni ortaklıklar kurduğunu duyurmuştur.
- Dünya Posta Birliği UPU, 150. yılını kutlamak amacıyla 2024 Posta Sektörünün Durumu raporunu yayımlamıştır.

1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER

AVRUPA KITASI

ALMANYA

Nüfusu:	83.684.929
Yüzölçümü:	357,021 km²
Kişi Başına Düşen Gelir:	48,264 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	BNETZA
Mobil Şebeke Abonesi:	111.872.000
Sabit Şebeke Abonesi:	43.000.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	86

1. BNetzA, Mobil Lisans Uzatmalarını Planlıyor

Alman Düzenleyici Kurum BNetzA, 800 MHz, 1800 MHz ve 2.6 GHz bantlarındaki mobil lisansları 2025 yılının ilk çeyreğinin sonuna kadar uzatmayı planlamakta ve büyük işletmecilerin (Telefónica, Telekom Deutschland ve Vodafone) daha sıkı kapsama yükümlülüklerini ve piyasaya yeni giren 1&1 için desteği kabul etmeleri halinde beş yıllık bir uzatma için başvurmalarına izin vermektedir[1]. Mobil şebeke işletmecileri ve mobil sanal şebeke işletmecileri arasındaki ilişki, mobil sanal şebeke işletmecilerinin 5G gibi yeni teknolojilere erişimde zorluklarla karşılaşması nedeniyle kilit bir konu olmaya devam etmektedir. BNetzA toptan erişimi zorunlu kılmayı planlamasa da katı kurallar koymadan adaleti iyileştirmeyi amaçlayarak mobil şebeke işletmecilerinin ayrımcı olmayan koşullar altında müzakere etmesini gerektiren taslak yönergeler önermiştir.

Bu arada BNetzA, Köln İdare Mahkemesi'nin daha sıkı kapsama yükümlülükleri konusunda Ulaştırma Bakanlığının önyargılı ve uygunsuz etkisini gerekçe göstererek

[1] 12.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.cullen-international.com/ adresinden ulaşılabilmektedir.

açık artırmanın yasal dayanağını iptal etmesinin ardından 2019 5G açık artırma kurallarını savunmaktadır. Bu etkinin BNetzA'nın hizmet sağlayıcılar için daha güçlü erişim yükümlülükleri getirmeme kararını etkilediği iddia edilmektedir. Mahkeme standart bir temyiz başvurusunu engellemiş olsa da BNetzA 2019 kararının onanması için Federal İdare Mahkemesi'ne olağanüstü bir temyiz başvurusunda bulunmuştur.

2. BNetzA 2024 Yılında Daha Fazla Tüketici Şikâyeti Aldı

Almanya'nın Düzenleyici Kurumu BNetzA, 2024 yılında tüketici şikâyetlerinde bir önceki yıla göre %8 artışla 154.624 telefon numarası suistimali ve 37.561 istenmeyen arama bildiriminde artış tespit etmiştir[2]. BNetzA ayrıca aboneler ve telekomünikasyon işletmecileri arasında %10'luk bir artışla 2534 resmi uyuşmazlık talebini ele almıştır. Düzenleyici kurum, istismar edilen 6500 telefon numarasını kapatmış ve genellikle hacklenmiş özel santrallerle bağlantılı olan hileli ücretlendirmeleri içeren 1100 vakada faturalandırmayı engellemiştir.

Numara suiistimali şikayetlerinin başlıca nedeni ihtiyaç sahibi akrabalar gibi görünen dolandırıcılık çağrıları olurken; istenmeyen çağrılar çoğunlukla piyango, enerji sözleşmeleri ve inşaat ürünleri ile ilgili olmuştur. BNetzA yasadışı aramalar için 1,37 milyon Avro ceza keserken, muhtemelen daha önceki ağır cezalar nedeniyle enerji sektöründen gelen şikayetlerde %20-30'luk bir düşüş kaydetmiştir.

3. BNetzA, Fiber Şebekeler İçin Router Seçimini Onaylayarak Sektörün İstisna Taleplerini Reddetti

Almanya'nın Düzenleyici Kurumu BNetzA 10 Ocak 2025 tarihinde, son kullanıcıların eve kadar fiber ve pasif optik şebekeler de dahil olmak üzere kendi yönlendiricilerini veya modemlerini özgürce seçme hakkına sahip olduğunu doğrulamıştır[3]. Bu karar ile, pasif optik şebekelerinde işletmeci tarafından sağlanan optik şebeke terminallerini zorunlu kılmak için bir istisna talep eden büyük fiber işletmeci birlikleri ve Vodafone'un

[2] 12.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.cullen-international.com/ adresinden ulaşılabilmektedir.

[3] 12.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.cullen-international.com/ adresinden ulaşılabilmektedir.

talepleri reddedilmiştir. Düzenleyici kurum, Almanya'nın Telekomünikasyon Yasası ve Avrupa düzenlemeleri doğrultusunda pasif şebeke sonlandırma noktası ilkesini onaylayarak şebeke ekipmanlarında tüketici seçiminin devam etmesini sağlamıştır.

Kapsamlı istişarelerin ardından BNetzA, işletmecilerin uyumlu olmayan optik şebeke terminallerinden kaynaklanan önemli parazitleri kanıtlayamaması nedeniyle cihaz seçimini sınırlamak için yeterli teknik gerekçe bulamamıştır. Hem kullanıcı hem de şebeke cihazlarında eski ürün yazılımını içeren yalnızca bir küçük sorun tespit edilmiştir. Deutsche Telekom ayrıca pasif optik şebeke kullanıcılarının yaklaşık %10'unun halihazırda kendi donanımlarını sorunsuz bir şekilde kullandığını bildirerek BNetzA'nın fiber şebekelerde açık cihaz erişimini sürdürme kararını pekiştirmiştir.

4. Almanya Evrensel Genişbantı Minimum 15 Mbit/Sn'ye Yükseltti

Almanya'nın Telekom Düzenleyicisi BNetzA, evrensel hizmet kapsamında garanti edilen minimum genişbant hızlarını önceki 10/1.7 Mbit/sn'den 15 Mbit/sn indirme ve 5 Mbit/sn yükleme hızına yükseltmiştir[4]. Araştırmalar, çoğu hanenin tipik kullanımının hala daha düşük hızlarla destekleneceğini gösterdiğinden, 30 Aralık 2024 tarihinde yayınlanan bu değişiklik, acil teknik ihtiyaçtan ziyade büyük ölçüde siyasi taahhütlerden kaynaklanmıştır. Ancak bu artış, çok kullanıcılı hanelerde görüntülü arama kesintileri gibi sorunları azaltmayı amaçlamaktadır. Gecikme limitleri gibi diğer teknik standartlar aynı kalmaktadır.

BNetzA bu hızlar için aylık 35 Avro civarında bir hedef fiyat belirlerken, Starlink gibi alternatifler teknik olarak yeterli olsa da evrensel hizmet için çok pahalı kabul ediliyor. Yaklaşık 1,8 milyon adreste önceki asgari hızları sunan sabit şebekeler bulunmazken, çoğu mobil veya uydu seçenekleri tarafından kapsanmaktadır. Yine de BNetzA, 2022'den bu yana yalnızca birkaç vakanın yaptırıma yol açmasıyla işletmecilerin harekete geçmesini nadiren zorunlu kılmakta ve yeni hız eşiklerinin pratikteki etkisine dair soru işaretlerinin altını çizmektedir.

[4] 12.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.cullen-international.com/ adresinden ulaşılabilmektedir.

5. Almanya Sabit Telefonun Genişbant Eklentisi Haline Gelmesiyle Taşıyıcı (Ön) Seçimine Son Veriyor

31 Aralık 2024 itibariyle, Almanya'daki taşıyıcı (ön) seçim sistemi resmi olarak sona ermiş ve Telekom Deutschland abonelerinin bir ön ek kullanarak (çağrı bazında) veya otomatik ön seçim yoluyla aramalar için alternatif taşıyıcıları seçmelerine olanak tanıyan bu hizmet kapatılmıştır[5]. Bu seçeneklerin sağlanmasına yönelik yasal yükümlülük 2019 yılında kaldırılmış olsa da Telekom ve Alternatif İşletmeciler Birliği, anlaşmaları kısa süre önce sona erene kadar bu hizmetleri gönüllü olarak sürdürmüştü.

Bu değişiklik, geleneksel sabit telefonun ikincil hale geldiği ve genellikle artık pazara hâkim olan genişbant abonelikleriyle ücretsiz olarak paketlendiği gerçeğini yansıtmaktadır. Almanya'daki genişbant paketlerinin çoğu bir ya da daha fazla telefon numarası ve sabit şebekede sınırsız arama içermekte, bazıları mobil aramaları da kapsamakta ve bireysel aramalar için işletmeci seçiminin önemini azaltmaktadır.

6. BNetzA Mobil Çağrı Sonlandırma Pazarının Deregülasyonunu Öneriyor

Almanya'nın Telekom Düzenleyicisi BNetzA, öncül düzenlemenin artık gerekli olmadığı sonucuna vararak toptan mobil çağrı sonlandırma pazarını serbestleştirmeyi planlamaktadır[6]. BNetzA, 14 Şubat 2025 tarihine kadar istişareye açık olan karar taslağında, pazarın artık AB'nin düzenleme için üçlü kriter testini karşılamadığını savunarak, şu anda üç mobil şebeke işletmecisine ve yedi mobil sanal şebeke işletmecisine uygulanan yükümlülüklerin kaldırılmasını önermektedir.

Etkin rekabet hala eksik olsa da BNetzA, AB çapında toptan fiyat tavanlarının fiyatları rekabetçi tuttuğunu ve özel düzenlemeyi gereksiz kıldığını vurgulamaktadır. Düzenleyici kurum ayrıca, 2023 yılında sabit çağrı sonlandırmayı serbest bırakma

---

[5] 12.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.cullen-international.com/ adresinden ulaşılabilmektedir.

[6] 12.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.cullen-international.com/ adresinden ulaşılabilmektedir.

kararına benzer şekilde, genel rekabet hukukunun her türlü piyasa sorununu çözebileceğine inanmaktadır.

AVUSTURYA

Nüfusu:	9.142.465
Yüzölçümü:	83.879 km^2
Kişi Başına Gelir:	50,277 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Avusturya Yayın ve Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (RTR)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.070.000
Sabit Şebeke Abonesi:	3.800.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	94.2

RAUF 2/24 - İhraç kararı

KEM-V 2009'un 5a Maddesi 1. Fıkrasında öngörülen, Avusturya numaralandırma planının CLI'si (arayan hat tanımlaması veya arayanın kimliği) ile yabancı bir haberleşme şebekesinden devralınan çağrılarda, çağrının aktarıldığı işletmeciye çağrının yabancı menşeini tanınabilir kılma yükümlülüğünün işletmeciler tarafından ihlal edilmesi nedeniyle, RTR 18 Eylül 2024 tarihli kararıyla bir denetim prosedürü başlatmıştır. Söz konusu işlem, KEM-V 2009'un tespit edilen ihlalinin ilgili işletmeci tarafından giderilmesi üzerine 6 Şubat 2025 tarihli kararla sonlandırılmıştır.[7]

[7]06.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.rtr.at/TKP/aktuelles/-entscheidungen/entscheidungen/rauf2-24.de.html adresinden ulaşılabilmektedir.

ÇEKYA

Nüfusu:	10.763.853
Yüzölçümü:	78.871 km^2
Kişi Başına Düşen Gelir:	41.228 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Çekya Telekomünikasyon Ofisi (CTO)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.101.360
Sabit Şebeke Abonesi:	1.494.175
İnternet Kullanım Oranı(%):	87

Avrupa Komisyonu Česká Pošta'ya Net Maliyetlerin Geri Ödenmesini Onayladı

Avrupa Komisyonu, 2023-2024 döneminde evrensel hizmet sağlama yükümlülüğünün yerine getirilmesi için posta lisansı sahibi Česká pošta'ya net maliyetlerin geri ödenmesine ilişkin bir karar yayınlamıştır. Çek Cumhuriyeti tarafından sunulan bildirime dayanarak Komisyon, kamu yardımı niteliğindeki bu geri ödemenin AB kuralları ve iç pazar ile uyumluluğunu değerlendirmiş ve geri ödemenin ve miktarının (yıllık azami 1,5 milyar Avro geri ödeme) bu kurallarla uyumlu olduğu sonucuna varmıştır.

Komisyon'un kararına bağlı olarak, CTO, Česká pošta'nın Çek Cumhuriyeti genelinde evrensel hizmetleri sağlama yükümlülüğünü yerine getirmesi nedeniyle oluşan mali yükü belirleyecek ve doğrulanan net maliyet miktarını geri ödemesi için gerekli işlemleri tamamlayacaktır.[8]

[8] 03.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://ctu.gov.cz/en/press-release-european-commission-approved-reimbursement-net-costs-ceska-posta adresinden ulaşılabilmektedir.

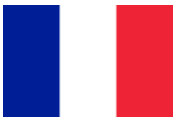

FRANSA

Nüfusu:	67.422.241
Yüzölçümü:	543.940 km^2
Kişi Başına Düşen Gelir:	49.492 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	ARCEP
Mobil Şebeke Abonesi:	72.751.000
Sabit Şebeke Abonesi:	37.759.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	86,10

Nokia ve Orange France Yeni 5G Anlaşmasıyla Uzun Vadeli Ortaklığı Genişletiyor

Nokia, 5G radyo altyapısını Nokia'nın enerji tasarruflu AirScale portföyüyle geliştirmek için Orange France ile dört yıllık bir sözleşme uzatması imzalamıştır. Bu anlaşma, Orange'ın Güneydoğu ve Batı Fransa'daki hizmetlerinde gelişmiş hızlar, kapasite ve performans sağlayarak müşteri deneyimini iyileştirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca Orange, gelişmiş şebeke teknolojisine geçişin bir parçası olarak Nokia'nın 5G Cloud RAN çözümlerinin denemelerini gerçekleştirecektir.

İşbirliği kapsamında Nokia'nın yüksek kapasiteli AirScale ana bant çözümleri, Massive MIMO Habrok telsizleri ve çok bantlı uzak telsiz başlıklarını içeren O-RAN uyumlu 5G AirScale portföyündeki ekipmanlar kullanılacaktır. Bu ürünler, daha fazla kapsama alanı ve kapasite sağlamak için Nokia'nın ReefShark System-on-Chip teknolojisinden yararlanmaktadır. Ayrıca, Nokia'nın MantaRay şebeke yönetim çözümü tüm radyo ve mobil çekirdek teknolojilerini destekleyecektir.

Orange France CTO'su Emmanuel Lugagne Delpon, *“Nokia ve sektör lideri ekipman portföyü ile yapılan bu yeni sözleşme uzatımı, üstün müşteri deneyimini daha da ileriye götürmek, çevresel ayak izimizi azaltmak ve şebekemizi mümkün olduğunca enerji verimli hale getirmek için öncü çabalarımızı destekleyecektir”* ifadelerini kullanmıştır. Nokia Mobil Şebekeler Başkanı Tommi Uitto ise enerji tasarruflu portföylerinin şebeke performansını ve müşteri bağlanabilirliğini artıracağını vurgulayarak ortaklığı sürdürmekten duydukları heyecanı dile getirmiştir.

Bu anlaşma, her iki şirketin de telekomünikasyon alanında inovasyon ve sürdürülebilirlik konusundaki kararlılığını pekiştirmekte ve enerji verimliliğine odaklanırken şebeke yeteneklerini geliştirmede önemli bir adımı işaret etmektedir.[9]

[9] 07.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.sdxcentral.com/-articles/news/nokia-and-orange-france-extend-long-term-partnership-with-new-5g-deal/2025/02/ adresinden ulaşılabilmektedir.

HOLLANDA

Nüfusu:	17.000.000
Yüzölçümü:	41.543 km^2
Kişi Başına Gelir:	52,367 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Piyasa ve Tüketici Kurumu (ACM)
Mobil Şebeke Abonesi:	17.010.000
Sabit Şebeke Abonesi:	7.500.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	99

Veri Aracılık Hizmetinin İlk Resmi Kaydı

Hollanda Tüketici ve Piyasalar Kurumu (ACM), Avrupa Veri Yönetimi Yasası (DGA) kapsamında ilk veri aracılık hizmetini onaylamıştır. Bu sağlayıcı yakında kamuya açık AB Veri Aracılık Hizmetleri Siciline eklenecek ve bu nedenle bu listeye eklenen ilk Hollanda kuruluşu olacaktır. ACM, diğer piyasa katılımcılarını kendilerini kaydetmeye çağırmakta ve bunu ACM'nin web sitesinde kolayca yapabileceklerini belirtmektedir.

DGA'nın amacı, daha fazla verinin genel kullanım için kullanılabilir hale gelmesini sağlamaktır. Verilerin kullanımı ve paylaşımı, kuruluşların ve işletmelerin yenilik yapmasını sağlamakta ve bu şekilde toplumun ve ekonominin daha da gelişmesine ve büyümesine yardımcı olabilmektedir. Veriler paylaşılırken, herkes bunun güvenli bir şekilde yapıldığından ve verilerin güvenilir olduğundan emin olmalıdır. 19 Kasım 2024'ten bu yana, ACM, DGA'ya uyumun uygulanmasından sorumludur. Veri aracılığında faaliyet gösteren işletmeler ve kuruluşlar, AB'de hizmetlerini sunmaya devam etmek istiyorlarsa belirli gereklilikleri karşılamalıdır. Bu gerekliliklerden biri de ACM'ye zorunlu kayıt yaptırmaktır.

ACM ayrıca veri aracılık hizmetleri tanımına girmeyen hizmetlerden de birkaç kayıt talebi almıştır. Veri aracılık hizmetleri, ticari ilişkiler oluşturarak veri paylaşımını kolaylaştırmak için kuruluşları bir araya getirmektedir. Bu hizmetler, veri arzı ve talebi

için aracı görevi görmektedir. Ayrıca veri paylaşımını kolaylaştırmak için teknik, yasal veya örgütsel araçlar sunan birçok kuruluş vardır. Ancak işletmelerin hizmet aracılığı olmadan birbirlerini bulmaları gerekmektedir. Bu tür kuruluşlar veya işletmeler veri ekonomisinde önemli bir rol oynamalarına rağmen DGA kapsamına veya veri aracılık hizmetlerinin yasal tanımına girmemektedir. Bunlar kendilerini kaydedemezler veya bunu yapmaları gerekli değildir.

Veri aracılık hizmeti sağlayıcıları ACM tarafından kayıt altına alındıktan sonra, AB güven işareti ve AB logosunu kullanmak için ACM'ye başvuruda bulunabilmektedir. Bu AB güven işareti, kullanıcılar ve ortaklar arasında güveni artıran bir onay mührüdür. AB güven işaretleri yalnızca kuruluşun DGA'da belirtilen tüm yasal gereklilikleri karşıladığı gösterildiğinde verilmektedir.[10]

10 06.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.acm.nl/en/-publications/data-governance-act-first-dutch-registration-data-intermediation-service-now-official adresinden ulaşılabilmektedir.

İNGİLTERE

Nüfusu:	66.900.000
Yüzölçümü:	242.495 km^2
Kişi Başına Düşen Gelir:	46.371 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	OFCOM
Mobil Şebeke Abonesi:	86.800.000
Sabit Şebeke Abonesi:	29.800.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	97,8

1. Uydu Hizmeti

İngiliz Düzenleyici Kurumu OFCOM, Amazon Kuiper şirketine sabit olmayan yörünge sistemi (NGSO) yer istasyonu şebeke lisansı vermiştir. OFCOM bu kararla yüksek hızlı düşük gecikmeli uydu internet hizmeti sunmak isteyen şirkete Ka Bandından frekans tahsisi de yapmıştır. Bu hizmetin kırsal alanlarda ve internet bağlantısının başka şekilde sağlanma imkanı bulunmayan uzak bölgelerde yüksek hızlı internet bağlantısı temini için kullanılması beklenmektedir[11].

2. Tüketici Şikayetleri

İngiliz Düzenleyici Kurumu OFCOM, 2024 yılı üçüncü çeyreğine ilişkin tüketici şikayetleri raporunu yayınlamıştır. Rapora göre, tüketici şikayet sayılarında geçmişe göre az da olsa düşüş gözlemlenmiş, yüz bin abone başına ortalama; sabit genişbantta

[11] 03.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.ofcom.org.uk/spectrum/space-and-satellites/statement-amazon-kuiper-services-europe-sarl-application-for-a-non-geostationary-earth-station-network-licence/ bağlantısından ulaşılabilmektedir.

10, sabit telefonda 5, (faturalı) mobil hizmetlerde 3 ve ödemeli TV hizmetlerinde 4 şikayet alınmıştır [12].

3. Spektrumun Ortak Kullanımı

İngiliz Düzenleyici Kurumu OFCOM, yayınladığı bir taslak dokümanda 6 GHz bandının ticari mobil hizmetler ve Wi-Fi hizmetleri için kullanımını teklif etmiştir. Taslak teklife göre bandın üst kısmı olan 6425-7125 MHz arası için ilk etapta 2025'in sonundan önce düşük güçlü iç mekan Wi-Fi hizmetlerine izin verilecek, daha sonra da 2027 yılına kadar bitmesi beklenen, bandın kullanım şeklinin uyumlu hale getirilmesine ilişkin Avrupa düzeyindeki tartışmaların sonucuna bağlı olarak, mobil cihazlara bu bandı kullanma yetkisi verilmesi planlanmaktadır. Avrupa çapındaki uyumlaştırma neticesinde mobil ve Wi-Fi üzerinden 6 GHz'in kıta çapında paylaşılmasının sağlanması ile üreticilerin, işletmecilerin ve kullanıcıların bant için ekipman ve hizmetlere yatırım yapma güvenine sahip olması beklenmektedir. Ayrıca, 6 GHz bandının (5925-6425 MHz) alt kısmında, diğer kullanıcıları enterferanstan korumak için dış mekanda ve daha yüksek güçlü Wi-Fi'nin otomatik bir veritabanının kontrolü altında çalışmasına izin verilmesi önerilmektedir. Şu anda bu banttaki Wi-Fi yalnızca düşük güçlü iç mekan kullanımıyla sınırlıdır. Bu değişikliğin üniversite kampüslerine, hastanelere, tren istasyonlarına, endüstriyel komplekslere ve spor alanlarına gelişmiş, yüksek kaliteli Wi-Fi'nin yanı sıra kırsal kesimdeki müşterilere tipik genişbant hizmetlerinin getirilmesine yardımcı olacağı belirtilmektedir.

[12] 13.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.ofcom.org.uk/phones-and-broadband/service-quality/latest-telecoms-and-pay-tv-complaints-revealed4/ bağlantısından ulaşılabilmektedir.

İRLANDA

Nüfusu:	5.078.678
Yüzölçümü:	70.273 km^2
Kişi Başına Düşen Gelir:	112.247,71 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	İletişim Düzenleme Komisyonu (ComReg)
Mobil Şebeke Abonesi:	5.737.223
Sabit Şebeke Abonesi:	1.202.282
İnternet Kullanım Oranı(%):	99

BT, İrlanda'daki Toptan ve Kurumsal İş Birimlerini Satacak

Telekomünikasyon şirketi BT, İrlanda toptan ve kurumsal iş birimlerinin Speed Fibre Group'a satışı için bir anlaşmaya vardığını duyurmuştur. İşlem, rekabet onayı da dahil olmak üzere normal şartlara tabidir ve 2025 yılı içerisinde tamamlanması beklenmektedir.

BT Communications Ireland Ltd'nin (BTCIL) satışı, BT'nin yerel ağ altyapısını, 400'den fazla müşteriyi ve toptan ve ticari işletmeleri destekleyen ilişkili ekipleri içermektedir. Satış, BT'nin çok uluslu şirketlerden oluşan müşteri tabanını, büyük İrlandalı kuruluşları, Acil Çağrı Cevaplama Servisini, ilişkili çalışanları ve halihazırda düzenleyici onayına tabi olan yakın zamanda elden çıkarılan veri merkezi işini içermemektedir. Anlaşmadan sonra BT, Dublin ofisi ile bölgesel ofisleri, BT'nin küresel ağ altyapısına bağlantıları ve İrlanda'da 400'den fazla çalışanı ile varlığını sürdürecektir. BTCIL'nin hisse sermayesinin satın alınması için yapılan satış ve alım opsiyonu anlaşmasının kurumsal değeri 22 milyon avrodur.

Anlaşma, BT ve Speed Fibre Group'un kendi müşterileri için birbirlerinden bağlantı sağlamalarına yönelik uzun vadeli bir anlaşmayı içermektedir. Speed Fibre Group, telekomünikasyon şirketleri Enet ve Magnet+'nın ana şirketidir ve Cordiant Digital Infrastructure Limited'e aittir.

Speed Fibre Group CEO'su Peter McCarthy, bu satın almanın, bağlantı çözümlerinin yelpazesini genişleterek müşterilerine daha da büyük değer sunmalarını sağlayacağını, bunun İrlanda pazarı için olumlu bir gelişme olduğunu ve büyüyen müşteri tabanlarına daha iyi hizmet vermek için kendilerine imkan ve yetenekler sağlayacağını açıklamıştır.

BT, satışın, İrlanda'da ve dünya genelinde çok uluslu müşterilere ve büyük kuruluşlara güvenli, çoklu bulut bağlantısı sağlamaya odaklanan uluslararası faaliyetlerinin devam eden dönüşümünün bir parçası olduğunu bildirmiştir. BT Ireland Genel Müdürü Shay Walsh ise yaptığı açıklamada, "Bu işlem sayesinde, her iki kuruluşun birbirini tamamlayan güçlü yönlerinin yeni fırsatların kilidini açacağından, inovasyonu teşvik edeceğinden ve İrlanda telekomünikasyon pazarında uzun vadeli büyümeyi sürdüreceklerinden emin olduğunu söylemiştir.[13]

[13] 05.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.rte.ie/news/business/2025/0205/1494784-bt-in-deal-with-speed-fibre-group/ adresinden ulaşılabilmektedir.

İSPANYA

Nüfusu:	47.615.034
Yüzölçümü:	505.990 km^2
Kişi Başına Düşen Gelir:	30.104 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Piyasa ve Rekabet Komisyonu (CNMC)
Mobil Şebeke Abonesi:	56.896.715
Sabit Şebeke Abonesi:	19.060.635
İnternet Kullanım Oranı (%):	93,90

CNMC Telekom Şebekeleri İçin Kalite Parametrelerini Güncelledi

İspanya Ulusal Piyasalar ve Rekabet Komisyonu (CNMC), telekomünikasyon hizmetlerinin kalitesinin ölçülmesine ilişkin teklifini onaylamıştır.

İşletmeciler tarafından yayınlanacak şebeke kalitesi parametreleri ve ölçüm yöntemlerinde yapılan bu güncelleme, teknolojik gelişmelere ve kullanıcı taleplerine cevap vermektedir. Ayrıca, bu değişikliklerin telekomünikasyon sektöründe rekabeti teşvik ederek hizmet sunumunda sürekli iyileştirmeyi teşvik etmesi beklenmektedir.

Ana Değişiklikler

Yeni çözünürlük, önceki modele kıyasla önemli yeni özellikler getirmektedir:

1. Kalite parametrelerinin genişletilmesi: Görüntülü arama veya akış gibi kritik hizmetleri değerlendirmek için özellikle yararlı olacak gecikme (delay), seğirme (jitter) ve paket kaybı (loss) gibi yeni parametreler.

Ön ödemeli hesap düzeltme talepleri gibi daha az ilgili parametrelerin ortadan kaldırılması.

2. 5G'nin dahil edilmesi: 5G teknolojisi artık kalite ölçümü için uygun kabul edilmektedir.

3. Ölçüm probe'larının revizyonu: Ölçüm ekipmanı kurulumu için yeni, coğrafi olarak daha temsili kriterler, her özerk toplulukta en az bir probe'un bulunmasını garanti eder.

İşletmeciler yeni kriterleri uygulamak veya mevcut teknolojiler için önceki kriterleri korumak arasında seçim yapabileceklerdir.

4. Verilerin yayınlanmasında daha fazla ayrıntı: İşletmecilerin, hizmet kalitesindeki olası farklılıkları tespit etmek için parametreleri özerk topluluklar ve soruşturmalar yoluyla parçalayarak CNMC'ye daha ayrıntılı raporlama yapması gerekecektir.

Sektör ile İşbirliği

CNMC ayrıca sektördeki işletmeciler ve diğer kuruluşların katılımıyla elektronik haberleşme hizmetlerinin kalitesi konusunda teknik bir forum oluşturulmasını önermiştir. Bu forum, ölçüm sistemlerindeki sürekli iyileştirmelerin belirlenmesine ve kalite izleme sisteminin pazar ihtiyaçlarına göre uyarlanmasına olanak tanıyacaktır.

İşletmecilere önerilen değişiklikleri uygulamak ve ölçüm sistemlerini yeni parametreler veya 5G ölçümü gibi yeni gereksinimlere uyarlamak için 12 ay süre verilecektir. Bu süreçte CNMC sektörle yakın bir şekilde çalışarak geçişin sorunsuz ve etkili olmasını sağlayacaktır.[14]

[14] 10.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.cnmc.es/prensa/propuesta-setid-parametros-calidad-20250210 adresinden ulaşılabilmektedir.

İSVEÇ

Nüfusu:	10.377.781
Yüzölçümü:	449.964 km^2
Kişi Başına Gelir:	55.566 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Posta ve Telekom Ajansı (PTS)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.015.553
Sabit Şebeke Abonesi:	1.261.073
İnternet Kullanım Oranı:	%88,31

1 İsveç Toptan Arama Sonlandırma Piyasaları Hakkında Avrupa Komisyonu'ndan Ciddi Şüphe

Avrupa Komisyonu, İsveç Posta ve Telekom Ajansı'nın (PTS) toptan sabit ve mobil arama sonlandırma piyasalarına ilişkin taslak piyasa analizine dair derinlemesine bir soruşturma başlatmıştır.

1 Temmuz 2021 tarihinde tek AB çapında sonlandırma ücretlerine ilişkin yapılan düzenlemenin yürürlüğe girmesini takiben, toptan arama sonlandırması, öncül düzenlemeye tabi piyasalar listesinden çıkarılmıştır. Komisyon, bu piyasalardaki en önemli rekabet sorunu olan aşırı fiyatlandırmayı ele almak için düzenlemenin yeterli olduğunu düşünmektedir.

Bu görüşe paralel olarak, diğer ulusal düzenleyici otoritelerin (NRA'lar) çoğu, arama sonlandırma piyasalarına ilişkin son incelemelerinde, arama sonlandırmasına öncül düzenleyici yükümlülükler getirilmesinin artık gerekli olmadığı sonucuna varmıştır.

Ancak PTS, AB çapında sonlandırma ücretlerinin düzenlenmesine rağmen, İsveç sabit ve mobil piyasalarında hala diğer önemli fiyat ve fiyat dışı çarpıtıcı uygulamaların mevcut olduğunu ve etkin rekabeti sağlamak için ek düzenleyici yükümlülüklerin gerekli olduğunu savunmuştur.

Toptan arama sonlandırma piyasalarının devam eden öncül düzenlemesini haklı çıkarmak için PTS, üçlü kriter testi gerçekleştirmiş ve hem sabit hem de mobil piyasalar için kriterlerin karşılandığı sonucuna varmıştır.

Komisyon, PTS'nin üçlü kriter testinin karşılandığına dair yeterli kanıt sunup sunmadığı konusunda ciddi şüphe duyduğunu ifade etmektedir. Komisyon ayrıca, yalnızca daha büyük şebeke işletmecilerini düzenlemeye yönelik önerilen orantılılık eşiklerini de sorgulamaktadır.

Avrupa Elektronik Haberleşme Kanunu'nun (EECC) 32(4) maddesi uyarınca Komisyon'un 2. aşama soruşturması, PTS'nin taslak tedbirin kabulünü iki ay süreyle, 17 Şubat 2025'e kadar askıya almaktadır. Bu arada BEREC de Komisyon'un ciddi şüphesi hakkında görüş bildirecektir. İki aylık sürenin sonunda Komisyon, çekincelerini kaldırabilir veya PTS'nin önerilen tedbirlerini veto edebilir. PTS, önerilen tedbirleri herhangi bir zamanda geri çekebilir (EECC Madde 32(11)).

PTS, bireysel sabit ve mobil şebekeler için arama sonlandırmasına ilişkin toptan piyasaların analizini (sırasıyla 1 ve 2/2014 numaralı piyasalar) 19 Kasım 2024 tarihinde bildirmiştir. PTS, sabit ve mobil sonlandırma piyasalarına ilişkin önceki incelemesini 2019'da tamamlamıştır.

Üçlü Kriter Testi

Komisyon, 2020 tarihli ilgili piyasalar hakkındaki tavsiyesinde (izleyici) sabit ve mobil sesli arama sonlandırmasını öncül düzenlemeye tabi piyasalar listesinden çıkardığından, PTS'nin arama sonlandırma piyasalarının öncül düzenlenmesinin haklı olup olmadığını üçlü kriter testi kullanarak değerlendirmesi gerekmiştir.

- **Girişte Yüksek ve Geçici Olmayan Engeller:** Arama sonlandırması yalnızca aranan tarafın işletmecisi tarafından sağlanabilir. Başka hiçbir şebeke

işletmecisi veya teknik çözüm bu hizmeti taklit edemez. Bu teknolojik darboğaz, aşılmaz bir engel olarak kabul edilmektedir ve devam etmesi beklenmektedir.

- **Piyasa Yapısı Etkin Rekabete Yönelik Olmama:** PTS, tek AB çapında toptan ses sonlandırma tavanlarının aşırı fiyatlandırmayı engellediğini, ancak diğer çarpıtıcı uygulamaları ele almadığını savunmuştur. Büyük işletmeciler, belirli bir karşı tarafa tek AB çapında tavanların altında sonlandırma ücretleriyle daha uygun koşullar sunarak farklı kaynak işletmecileri arasında ayrımcılık yapabilir veya erişim arayanları, arama sonlandırma ücretine ek olarak ücretlendirilen düzenlenmemiş bir transit piyasası üzerinden trafiği yönlendirmeye zorlayarak doğrudan bağlantıyı reddedebilir. PTS, büyük ve küçük işletmeciler arasındaki pazarlık gücündeki önemli eşitsizliğin, sabit ve mobil arama sonlandırma piyasalarının bir sonraki piyasa incelemesinden önce etkin rekabete doğru gelişmesini engelleyeceği sonucuna varmıştır.
- **Rekabet Hukukunun Tek Başına Piyasa Başarısızlıklarını Yeterince Ele Almaması:** Genel rekabet hukuku bazı durumlarda yeterli olsa da, PTS bunu sabit ve mobil arama sonlandırma piyasalarındaki yapısal sorunları ele almada daha az etkili bulmuştur. PTS'ye göre, öncül düzenleme, uyumu sağlamak, düzenli müdahaleye olanak tanımak ve öngörülebilirlik yaratmak için daha uygundur.

Öncül Düzenleme için Orantılılık Eşikleri

PTS, daha küçük işletmecileri düzenlemenin, rekabet ve son kullanıcılar için beklenen faydalarla orantılı olmayacağını, aynı zamanda sınırlı abonelik teklifleri olan işletmecilere önemli idari yük getireceğini belirlemiştir. Bu endişeyi gidermek için PTS, gerekçeli öncül düzenleme için asgari piyasa büyüklüğü olarak belirli sayıda abonelik açısından eşikler belirlemiştir. Sabit arama sonlandırma piyasasında, düzenleyici müdahale eşiği 40.000 abonelik olarak belirlenirken, mobil piyasada karşılık gelen eşik bir milyon aboneliktir. PTS daha sonra bu eşikleri karşılayan işletmecilere yönelik düzenleyici yükümlülük ihtiyacını belirlemek için etkin piyasa gücü (SMP)

değerlendirmeleri uygulamıştır. Daha küçük işletmeciler için PTS, öncül düzenlemenin ne gerekli ne de orantılı olduğu sonucuna varmıştır.

Piyasa Gücü ve Düzenleyici Yükümlülükler

Sabit piyasada PTS, her biri toplam perakende aboneliklerinin en az %5'ini oluşturan beş işletmeciyi 40.000 abonelik eşiğini karşılayan işletme olarak belirlemiştir. Bunlar; Infracom Communications, Telavox, Tele2, Telenor ve Telia Company. PTS, bu beş işletmecinin her birinin kendi sabit arama sonlandırma piyasalarında etkin piyasa gücüne (SMP) sahip olduğunu belirlemeyi önermiştir.

Mobil piyasada PTS, bir milyon abonelik eşiğini karşılayan dört işletmeciyi belirlemiştir. Bunlar; Hi3G, Tele2, Telenor ve Telia Company. Bunlar toplam mobil aboneliklerin %96'sını oluşturmaktadırlar. PTS, bu dört işletmecinin her birinin kendi mobil arama sonlandırma piyasalarında SMP'ye sahip olduğunu belirlemeyi önermiştir.

SMP'ye sahip tüm sabit ve mobil işletmecilere PTS, şebeke bağlantısı, ayrımcılık yapmama ve bir referans teklifi yayınlama gerekliliği yükümlülüklerini getirmeyi önermiştir.

Komisyonun Ciddi Şüphesi

Komisyon, ciddi şüphe mektubunda, toptan arama sonlandırma piyasalarının devam eden düzenlemesini haklı çıkarmak için PTS'nin üçlü kriter testi değerlendirmesine odaklanmıştır.

Yeterli Kanıt Eksikliği

Komisyon, PTS'nin üçlü kriter testinin karşılandığını kanıtlamak için yeterli kanıt sunmadığına inanmaktadır. Komisyon, PTS analizinin işletmecilerin varsayımsal rekabet karşıtı davranışına dayandığını ve işletmecilerden gelen şikayetler,

anlaşmazlık çözümleri veya bağlantıyla ilgili diğer yaptırım eylemleri gibi belirli piyasa başarısızlığı kanıtlarına dayanmadığını belirtmiştir.

Alternatif Mekanizmaları Dikkate Almama

Komisyon, üçüncü kriterin değerlendirilmesinde PTS'nin EECC'de zaten öngörülen alternatif sektöre özgü düzenleyici mekanizmaları yeterince dikkate almadığını savunmuştur.

Özellikle, EECC'nin 61(2) maddesi, NRA'ların EPG (SMP) bulgusuna bakılmaksızın önceden şebeke bağlantısı ve birlikte çalışabilirlik yükümlülükleri getirmesini sağlamaktadır. Komisyon, bu mekanizmaların toptan arama sonlandırma piyasalarındaki potansiyel rekabet endişelerini gidermek için kullanılabileceğine ve düzenlemeyi gereksiz hale getirebileceğine inanmaktadır.

Öncül Düzenleme için Orantılılık Eşikleri

Komisyon ayrıca, PTS tarafından ex-ante düzenlemenin uygulanması için sırasıyla 40.000 ve bir milyon abone eşiklerinin belirlenmesinde kullanılan metodolojiyi de sorgulamıştır.

Komisyon'a göre PTS, düzenleyici müdahaleye duyulan ihtiyacı kanıtlamak ve belirli eşikleri gerekçelendirmek için daha iyi kanıtlar sunmalıdır.[15]

2. Denizaltı Telekomünikasyon Kablosuna Yönelik Olası Sabotajı Soruşturması

İsveç polisi, Baltık Denizi'ndeki Almanya ile Finlandiya arasındaki denizaltı telekomünikasyon kablosuna yönelik gerçekleşen olayda olası bir sabotajı soruşturmaktadır. Bu olay, 2022'de Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısının ardından

[15] 08.01.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.cullen-international.com/client/site/documents/FLTESE20250001 adresinden ulaşılabilmektedir.

denizaltı altyapısına yönelik bir dizi saldırının parçası olarak meydana gelmiştir. Bu saldırıların ardından NATO, Baltık Denizi'ndeki kritik altyapıları izlemek için bir izleme görevi başlatmıştır. İsveç Sahil Güvenlik Komutanlığı, olayın rapor edildiği Gotland Adası'nın doğusunda bir araştırma gemisi göndermiştir. İsveç Başbakanı Ulf Kristersson, hükümetin kablo kesintisinin farkında olduğunu belirterek, bu olayın "mevcut ciddi güvenlik durumu bağlamında görülmesi gerektiğini" ifade etmiştir. Kablonun sahibi olan Finlandiyalı telekomünikasyon işletmecisi Cinia, fiber optik kabloda küçük bir hasar tespit ettiğini ancak kablonun normal şekilde çalışmaya devam ettiğini açıklamıştır. Bu olay, son birkaç ayda aynı kablonun hasar gördüğü üçüncü olaydır. Kablo, geçen yıl Kasım ayında da kesilmişti. Hasara rağmen, kablo hala işlevini sürdürmektedir.

Son birkaç ayda Baltık Denizi'ndeki denizaltı altyapısına yönelik hasar artışı gözlemlenmişti. Çoğu hasarın, sivil gemilerin halatlarıyla kabloların üzerine çekmeleri sonucu meydana geldiği belirtilmektedir. Ancak, İsveç polisi son olayı "olası sabotaj" olarak nitelendirmektedir. İsveç Sahil Güvenliği, KBV 003 adlı gemiyi olaya müdahale etmek üzere Gotland Adası'nın doğusundaki İsveç ekonomik bölgesine göndermiştir.

Avrupalı liderler, bu olaylarda Rusya'nın olası bir rolü konusunda endişelerini dile getirmişken, bazı olayların kötü hava koşulları, yetersiz ekipman ve insan hatasından kaynaklandığı tespit edilmiştir. Geçtiğimiz ay İsveç yetkilileri, Bulgar gemisi Vezhen'i sabotaj şüphesinden temize çıkarmıştır. Bölgedeki gerginlikler arttıkça, denizaltı altyapısının korunması Avrupa ülkeleri ve NATO için kritik bir endişe kaynağı olmaya devam etmektedir.[16]

3. PTS'nin Postnord İncelemesi

İsveç Posta ve Telekomünikasyon Kurumu (PTS), PostNord'un Akkajaur bölgesindeki posta dağıtım modeline yönelik incelemesini tamamlamıştır. Yapılan değerlendirme

[16] 21.02.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.bbc.com/news-/articles/cy5nydr9rqvo adresinden ulaşılabilmektedir.

sonucunda, PostNord'un uyguladığı yeni dağıtım modelinin bölgedeki posta hizmeti gereksinimlerini karşıladığı tespit edilmiştir.

Daha önce haftada iki gün olarak gerçekleştirilen dağıtım hizmeti, 2024 sonbaharında gün aşırı dağıtım modeline geçilerek daha düzenli hale getirilmiştir. Bu değişiklik, özellikle kırsal bölgelerde posta alımının daha öngörülebilir ve verimli olmasını sağlamıştır.

PTS tarafından yapılan açıklamada; bu yeni sistemin bölgedeki posta alıcıları tarafından olumlu karşılandığı ve hizmetten duyulan memnuniyetin arttığı belirtilmiştir. Kurum, PostNord'un dağıtım modelinin mevcut yasal gerekliliklere uygun olduğunu ve bu nedenle ek bir düzenleyici müdahaleye gerek duyulmadığını ifade etmiştir.

Neticede, PTS denetimi sonlandırdığını duyurarak, PostNord'un mevcut sistemle hizmet vermeye devam edebileceğini bildirmiştir.[17]

[17] 30.12.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.pts.se/nyheter-och-pressmeddelanden/postnords-utdelningsmodell-moter-krav-i-gles-glesbygd/ adresinden ulaşılabilmektedir.

İTALYA

Nüfusu:	58.983.000
Yüzölçümü:	301.338 km^2
Kişi Başına Gelir:	35.657 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	İtalya Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (AGCOM)
Mobil Şebeke Abonesi:	78.040.000
Sabit Şebeke Abonesi:	18.600.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	84

1. AGCM’den, FiberCop ve TIM Arasındaki Ana Hizmet Anlaşmasına İnceleme

İtalya Ulusal Rekabet Kurumu (AGCM), İtalya'nın toptan ve perakende sabit telekomünikasyon pazarlarının önde gelen işletmecileri olan FiberCop ve TIM arasındaki uzun vadeli ana hizmet anlaşmasını (MSA, master service agreement) incelemektedir.

Temmuz 2024'ten bu yana FiberCop, TIM'den ayrılmıştır ve ABD yatırım şirketi KKR tarafından yönetilmektedir. Bu yapısal ayrışmanın ardından MSA şunların satın alınmasını düzenlemektedir:

- TIM'in FiberCop'tan toptan erişim ağı hizmetleri ve
- FiberCop'un TIM'den veri merkezi hizmetleri gibi belirli hizmetler.

AGCM, MSA'nın uzun vadeli imtiyaz tanıma ve toptan satış indirimi maddelerinin, aşağıdakileri yaparak rekabeti önleyici anlaşmalar hakkındaki Avrupa Birliği'nin İşleyişine İlişkin Antlaşmanın (TFEU, Treaty on the Functioning of the European Union) 101. maddesini ihlal edebileceğinden endişe duymaktadır:

- Onları TIM'in önemli toptan satış hizmet talebinden hariç tutmak suretiyle diğer sabit toptan satış işletmecilerini engellemek ve
- TIM'e perakende pazarında daha düşük toptan erişim maliyetleri şeklinde haksız rekabet avantajı sağlamak.

TIM ve FiberCop'un talebi üzerine AGCM, TIM, Fastweb, Tiscali ve KKR tarafından 2022'de FiberCop'un ortak yatırım projesiyle ilgili bir dizi anlaşmaya ilişkin olarak yapılan taahhütleri de iptal etmiştir.

AGCM'ye göre;

- TIM, sabit erişim ağı varlıklarının yapısal olarak ayrılması ve satılmasının ardından artık taahhütleri yerine getirememektedir,
- FiberCop ile TIM arasındaki orijinal hizmet tedarik sözleşmesi artık yürürlükte değildir ve
- TIM, AGCOM'un prosedürünün akabinde Ocak 2024'te ortak yatırım projesini geri çekmiştir.[18]

2. Mahkemeden, İtalya Hükümetince TIM'e 1 Milyar Avroluk Geri Ödemeye Onay

İtalyan Temyiz Mahkemesi, TIM'e 1998 lisans ücreti ve faizlerinden oluşan toplam yaklaşık 1 milyar Avronun iade edilmesi kararını onaylamıştır.

Mahkeme, hükümetin askıya alma talebini reddetmiştir. Şirkete 1998 lisans ücreti ile oluşan faizi ve feri haklarını iade kararı geçici olarak uygulanabilecektir. Uzun zamandır beklenen karar, birkaç yıl süren bir anlaşmazlığı kapatmıştır. Son karar, Başbakanlık Ofisi tarafından yapılan itirazın ardından Yüksek Mahkeme tarafından verilecektir.

[18] 12.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.cullen-international.com/client /site/documents/B5TEEU20250001 adresinden ulaşılabilmektedir.

1998'de Telecom Italia, işletmecinin cirosu üzerinden hesaplanan işletme lisansı için hükümetin talebi üzerine 530 milyon Avro ödemiştir. Yerleşik işletmeci, 1997 yılında telekomünikasyon pazarının serbestleştirilmesinden sonra imtiyaz sahiplerine ödenecek ücretin artık ödenmemesi nedeniyle talebe itiraz etmiştir.

Avrupa Birliği Adalet Divanı (CJEU, Court of Justice of the European Union), telekomünikasyon pazarının serbestleştirilmesine ilişkin Direktif ile imtiyaz sahiplerine lisans ücreti ödeme zorunluluğunu 1998 yılına kadar uzatan İtalyan ulusal mevzuatı arasındaki tutarsızlığa dikkat çekmiştir.

2020 tarihli bir kararda, Mahkeme, AB hukukunun, ulusal mevzuatın ciroya göre hesaplanan bir ücreti ödeme zorunluluğunu uzatmasını engellediğine hükmetmiştir. Direktif 97/13'ün 6. maddesine göre, üye devletler ücretlerin yalnızca genel yetkilendirme rejiminin idari maliyetlerini karşılamasını sağlamalıdır.[19]

[19] 12.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.cullen-international.com/client /site/documents/B5TEEU20250001 adresinden ulaşılabilmektedir.

POLONYA

Nüfusu:	38.230.000
Yüzölçümü:	306.230 km^2
Kişi Başına Düşen Gelir:	16.945 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Elektronik Haberleşme Ofisi (UKE)
Mobil Şebeke Abonesi:	52.760.000
Sabit Şebeke Abonesi:	6.824.896
İnternet Kullanım Oranı(%):	84,5

1. Siber Güvenlik Ortak Deklarasyonu

Polonya, Mart ayı başında Varşova'da düzenlenecek Gayri Resmi Avrupa Birliği (AB) Telekomünikasyon Bakanları Toplantısında, üye ülkelerden siber güvenlik alanında ortak bir deklarasyon imzalamalarını talep etmeyi planlamaktadır. Edinilen bilgilere göre, hâlâ tartışılmakta olan bu metin, olası siber olaylara karşı hazırlıklı olma ve daha güçlü iş birliği gibi konuları kapsayacağı değerlendirilmektedir.

Siber güvenliğin güçlendirilmesi, bu yılın ilk yarısında AB toplantılarına başkanlık eden Polonya'nın temel önceliklerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Tamamen siber güvenliğe adanmış olan 4-5 Mart tarihlerindeki Telekomünikasyon Bakanları Toplantısının gündeminde büyük ölçekli olaylara ve krizlere müdahale, siber alanda sivil-asker iş birliğinin güçlendirilmesi ve yatırımlar gibi konular yer alacaktır.

Hollanda hükümeti, bu ayın başlarında parlamentoya gönderdiği bir mektupta, Varşova deklarasyonunun içeriğine dair ipuçları vermiştir. Hollanda Ekonomi Bakanı Dirk Beljaarts'a göre, hükümetler dijital düzenlemelerin hızla gelişmesi nedeniyle belgenin "geleceğe dönük politika" referansları içermesi gerektiğini vurgulayacaktır.

Avrupa Komisyonu, Baltık Denizi'nde meydana gelen son denizaltı olaylarının ardından, Avrupa'nın kritik altyapısının bir parçası olan denizaltı kablolarının güvenlik

ve dayanıklılığını güçlendirmek üzere harekete geçeceğini duyurmuştur. Bu girişim, denizaltı kablolarının korunması konusundaki endişelerin artmasıyla daha da önem kazanmıştır.

Polonya'nın önerdiği siber güvenlik deklarasyonunun kabul edilmesi halinde, AB ülkeleri arasında daha sıkı bir iş birliği ve bilgi paylaşımının sağlanması, ortak standartların belirlenmesiyle üye ülkelerin siber tehditlere karşı daha dirençli hale gelmesi ve kritik altyapıların korunmasının güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu girişim, Avrupa'nın dijital altyapısının güvenliğini artırmak ve siber tehditlere karşı ortak bir savunma mekanizması oluşturmak adına önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir[20].

2. DAB+ MUX-8 Multipleks İhalesi

Polonya Elektronik İletişim Ofisi (UKE), VHF bandında DAB+ MUX-8 multipleks işletmeciliği için bir ihale düzenlemeyi planlamaktadır. Bu girişim, mevcut yayıncıların yanı sıra yeni katılımcıların da dijital radyo yayıncılığı alanına girmesini teşvik etmeyi amaçlamaktadır. UKE, bu süreçte sektörden ve ilgili taraflardan geri bildirim almak üzere kamuoyu görüşleri alma süreci başlatmıştır. İlgililer, belirlenen süre içinde görüş ve önerilerini sunarak ihalenin şekillendirilmesine katkıda bulunabileceklerdir.

Dijital radyo yayıncılığı, geleneksel analog yayıncılığa kıyasla daha yüksek ses kalitesi, daha fazla kanal seçeneği ve ek hizmetler sunma kapasitesi gibi avantajlara sahiptir. Polonya'da DAB+ teknolojisinin benimsenmesi, dinleyicilere daha geniş bir içerik yelpazesi sunarken, yayıncılar için de yeni fırsatlar yaratmaktadır. MUX-8 multipleksi, bu bağlamda önemli bir rol oynamakta ve VHF bandında faaliyet göstermektedir.

UKE'nin başlattığı istişare süreci, sektördeki paydaşların ve kamuoyunun görüşlerini alarak ihalenin en verimli şekilde gerçekleştirilmesini hedeflemektedir. Bu süreçte,

[20] 21.02.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.euronews.com/next/-2025/02/21/poland-to-ask-eu-telecom-ministers-to-sign-cybersecurity-declaration-in-warsaw adresinden ulaşılabilmektedir.

ihale şartları, teknik gereklilikler, lisans süreleri ve diğer önemli konular ele alınacaktır. Danışma sürecine katılmak isteyen taraflar, UKE'nin resmi web sitesi üzerinden detaylı bilgiye ulaşabilmekte ve görüşlerini iletebilmektedirler.

Mevcut durumda, MUX-8 multipleks işletmeciliğini Emitel şirketi yürütmektedir. Yeni ihale süreci, rekabeti artırarak sektörde yenilikçi çözümlerin ve hizmetlerin gelişmesine katkıda bulunabilmektedir. Ayrıca, yeni işletmecilerin piyasaya girmesiyle birlikte dinleyicilere sunulan içerik çeşitliliğinin de artması beklenmektedir.

Dijital radyo yayıncılığının yaygınlaşması, Polonya'nın dijitalleşme stratejileriyle de uyumlu bir adımdır. Bu sayede, ülke genelinde daha kaliteli ve çeşitli radyo hizmetleri sunulması hedeflenmektedir. UKE'nin bu girişimi, hem sektör profesyonelleri hem de dinleyiciler tarafından olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

Neticede, UKE'nin VHF bandında DAB+ MUX-8 multipleks işletmeciliği için düzenlemeyi planladığı ihale, Polonya'da dijital radyo yayıncılığının geleceği açısından önemli bir adımdır. Bu süreç, sektörde rekabeti artırarak yenilikçi hizmetlerin gelişmesine ve dinleyicilere daha zengin bir içerik sunulmasına katkı sağlayacaktır. İlgili tüm tarafların danışma sürecine aktif katılımı, ihalenin başarısı ve sektörün geleceği için kritik öneme sahiptir.[21]

[21] 24.02.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.wirtualnemedia.pl/-artykul/uke-konsultacje-pasmo-vhf-konkurs-operator-multipleks-dab-mux-8-emitel-2 adresinden ulaşılabilmektedir.

PORTEKİZ

Nüfusu:	10.276.617
Yüzölçümü:	92.280 km^2
Kişi Başına Düşen Gelir:	36.079 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	ANACOM (Ulusal Haberleşme Otoritesi)
Mobil Şebeke Abonesi:	12.500.000
Sabit Şebeke Abonesi:	5.087.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	84,2

1. Veri Aracılık Hizmetleri için Yetkili Makam

ANACOM'u Veri Yönetişimi Yasası kapsamında veri aracılık hizmetleri için yetkili makam olarak belirleyen 23 Ocak tarihli ve 2/2025 sayılı Kanun Hükmünde Kararname yayımlanmıştır. ANACOM ayrıca Avrupa Yasası kapsamında Avrupa Veri İnovasyon Kurulu'nda ulusal temsilci olarak belirlenmiştir.

ANACOM'un yanı sıra bu yasal belge, İdari Modernizasyon Ajansı (AMA - Agência para a Modernização Administrativa), Maliye Bakanlığı Genel Sekreterliği, Tarım, Deniz, Çevre ve Şehir ve Ülke Planlama Genel Müfettişliği, Gıda ve Ekonomik Güvenlik Ajansı (ASAE - Autoridade de Segurança Alimentar e Económica), Çevre Bakanlığı Genel Sekreterliği, Sağlık Bakanlığı Ortak Hizmetleri ve Hükümet Genel Sekreterliği'ne de yetki vermektedir[22].

2. Portekiz'de Dijital Okuryazarlık ve İşletmelerde Dijital Yoğunluk Oranları

Portekiz Ulusal İletişim Otoritesi (ANACOM) tarafından yayınlanan 2024 raporuna göre, Portekiz nüfusunun %29,9'u temel veya üzeri düzeyde dijital okuryazarlık

[22] 05.02.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.anacom.pt/-render.jsp?contentId=1802356 adresinden ulaşılabilmektedir.

becerisine sahiptir. İşletmelerde ise bu oran daha yüksek; şirketlerin %38'i "yüksek" veya "çok yüksek" düzeyde dijital yoğunluk göstermektedir.

Dijital okuryazarlık oranları bölgelere göre değişiklik göstermektedir. Lizbon Metropolitan Alanı ve Algarve bölgesi, nüfusun en yüksek dijital okuryazarlık oranına sahip olduğu bölgelerdir (%66,5 ve %56,7). Alentejo ve Azor Özerk Bölgesi ise en düşük oranlara sahiptir (%47,8 ve %49,3).

Yaş, eğitim seviyesi ve meslek gibi demografik faktörler de dijital okuryazarlık üzerinde oldukça etkilidir. Gençler (34 yaşına kadar), yüksek eğitimli bireyler ve öğrenciler daha yüksek dijital okuryazarlık oranlarına sahipken, yaşlılar (65 yaş ve üzeri), emekliler ve düşük eğitimli bireylerde bu oranlar daha düşüktür.

İşletmelerin dijital yoğunluk endeksi de oldukça dikkat çekmektedir. Portekiz'de 10 veya daha fazla çalışanı olan işletmelerin %7,9'u "çok yüksek", %30,2'si "yüksek" düzeyde dijital yoğunluğa sahiptir. Bu oranlar, Portekiz'i Avrupa Birliği (AB) ülkeleri arasında 10. sıraya yerleştirmektedir.

Portekiz, dijital okuryazarlık ve işletmelerde dijital yoğunluk konusunda önemli adımlar atmış olsa da bölgeler ve demografik gruplar arasında farklılıklar devam etmektedir. Bu farklılıkların giderilmesi ve dijital dönüşümün hızlandırılması için çalışmaların sürdürülmesi gerekmektedir.[23]

[23] 24.01.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.anacom.pt/-render.jsp?contentId=1802295 adresinden ulaşılabilmektedir.

AMERİKA KITASI

ABD

Nüfusu:	333.649.281
Yüzölçümü:	9.834 milyon km^2
Kişi Başına Gelir:	76.027 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Federal İletişim Komisyonu (FCC)
Mobil Şebeke Abonesi:	442.460.000
Sabit Şebeke Abonesi:	127.280.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	92

1. Yeni FCC Başkanı, C-Bandı Açık Artırasını Tekrarlamayı Amaçlıyor

Amerika Birleşik Devletleri Federal İletişim Komisyonu (FCC), geçmişte ABD hükümetine milyarlarca ABD Doları gelir sağlayan spektrum tahsislerinin altın çağını anımsatarak, 5G teknolojisi için ilave C-bandı spektrumunu kullanıma açmayı planladığını ve bunun için bir açık artırma yapılacağını ifade etmiştir.

Yeni FCC Başkanı Brendan Carr, bu konuya ilişkin duyuruyu Komisyon'un yeni dönemdeki gündemine ilişkin kapsamlı bir açıklamanın parçası olarak yapmış olup spektrum yönetimi konusunun düzenleyici kurumun gelecekteki öncelikleri arasında üst sıralarda yer alacağı düşünülmektedir.

Carr yaptığı açıklamada ayrıca, yasal gereklilik doğrultusunda 2026 yılı ortasına kadar gerçekleştirilmesi öngörülen AWS-3 frekans ihalesinin planlandığı gibi ilerlediğini de belirtmiştir. Bu ihalenin yapılacağı bilgisi daha önce de kamuoyuna duyurulmuş olup, Komisyon'un Ocak ayı başlarında yaptığı açıklamayla da teyit edilmiştir. İhale gelirlerinin, "Rip and Replace" olarak bilinen ve telekomünikasyon şirketlerinin şebekelerinden Çin menşeli ekipmanların çıkarılmasına yönelik tasarlanan "Güvenli ve Güvenilir İletişim Şebekeleri Geri Ödeme Programı"nı desteklemek amacıyla ivedilikle

kullanılması gerekmektedir. Ancak bu desteği artırmak için önerilen C-bandı satışı yeni bir gelişmedir.

Carr, bir blog yazısında, FCC'nin 2020 yılında, 5G teknolojisi için C-bandında 280 MHz orta bant spektrumunu tahsis ederek tarihin en başarılı ihalesini gerçekleştirdiğini ifade etmiş olup, Komisyon'un 2025 yılı Şubat ayı içerisinde, C-bandının ilave kısımlarını (3,98 GHz - 4,2 GHz) daha yoğun kullanıma açıp açmaması gerektiğini değerlendiren bir inceleme bildirisini oylayacağını ve bu konuda kamuoyunun görüşlerini öğrenmek istediklerini ifade etmiştir.

Bu aşamada, konuyla ilgili daha fazla ayrıntılı bilgi mevcut değildir. Oylama sürecinin tamamlanmasıyla birlikte daha kapsamlı bilgilerin paylaşılması beklenmektedir. Mevcut durumda, ihaleye konu olacak spektrum miktarı ve ihale takvimi hakkında net bir bilgi bulunmamaktadır.

Bilinen tek husus, önceki satışın hükümet için önemli bir gelir kaynağı olduğudur ve FCC'nin bu başarıyı tekrarlamak istemesinin temel nedeni de budur.

2021 yılı başında tamamlanan ilk C-bandı ihalesi, 94 milyar ABD Doları gibi rekor bir gelir elde edilmesini sağlamıştır. Verizon, teşvik ödemeleri ve tasfiye maliyetleri dahil olmak üzere ihalede 52,9 milyar Dolar ödeyerek dikkatleri üzerine çekmiştir. Bu durum, şirketin bir sonraki C-bandı satışında da benzer bir performans sergileyip sergilemeyeceği yönünde spekülasyonlara yol açmıştır. Ancak, daha fazla bilgi edinilene kadar bu konu sadece bir varsayımdan ibarettir.

AWS-3 ihalesine ilişkin süreç ise daha ilerlemiş durumdadır. Carr, Şubay ayı içerisinde yıllardır envanterde bekleyen çok sayıda AWS-3 spektrum lisansının yeniden ihalesi sürecini başlatmak için oylama yapacaklarını açıklamıştır. Carr'a göre bu ihale, hem ticari kullanım için yeni spektrum tahsis edilmesi hem de "Rip and Replace" programının finansmanı açısından çift yönlü bir kazanç sağlayacaktır.

Yapılan analizlere göre, piyasada hizmet sunmakta olan en büyük işletmecilerden biri olan AT&T'nin rakiplerine göre daha az orta bant spektrumuna sahip olması ve şirket Genel Müdürü John Stankey'in kablosuz frekanslara olan ilgisini dile getirmesi nedeniyle AWS-3 satışında en büyük harcamayı AT&T'nin yapması beklenmektedir.

FCC'nin spektrum ihalesi yapma yetkisi Mart 2023'te sona ermiş ve bu durum sektörde büyük bir hayal kırıklığına yol açarak herhangi frekans tahsisinin yapılamamasına neden olmuştur. Ancak, "Rip and Replace" programının finansmanı için AWS-3 ihalesinin yapılması gerekliliği nedeniyle yetkinin yeniden tesis edilmesi süreci hızlandırılmış ve Ocak ayı ortalarında, FCC'nin ihale yetkisini düzenleyen 2025 Spektrum Boru Hattı Yasası Kongre'ye sunulmuştur.

Bu yasanın hayata geçmesiyle birlikte ABD'nin spektrum ihale haberleriyle yeniden gündeme gelmesi artık sadece bir zaman meselesidir. Önceki C-bandı satışı işletmecilerin spektrum harcamalarında zirve noktası olmuş olsa da, önümüzdeki bir veya iki yıllık süre içinde büyük şirketlerin tekrar önemli miktarda yatırım yapmasına tanık olunacak bir zamanın yaklaştığı düşünülmektedir.[24]

2. AT&T ve AST SpaceMobile İlk Kez Görüntülü İletişim Gerçekleştirmeyi Başardı

Amerika Birleşik Devletleri merkezli telekomünikasyon şirketleri AT&T ve AST SpaceMobile, uydudan hücreye (direct-to-cell) başarılı bir görüntülü iletişim testi gerçekleştirdiklerini kamuoyuna duyurmuştur.

Bu test, şirketlerin ilk denemesi olmamakla birlikte, AST SpaceMobile tarafından Eylül ayında fırlatılan ve nihayetinde ticari bir hizmetin altyapısını oluşturacak olan BlueBird uyduları aracılığıyla gerçekleştirilen ilk görüntülü iletişim testi olarak adlandırılmaktadır.

[24] 06.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.telecoms.com/spectrum/new-fcc-chair-looks-to-repeat-c-band-mega-auction adresinden ulaşılabilmektedir.

Bahsi geçen test, ticari lansman sürecinde önemli bir kilometre taşı teşkil etmektedir. AT&T ve AST SpaceMobile yetkilileri de bu hususu teyit etmişlerdir. Ancak, ticari hizmetin hayata geçirilmesine ilişkin kesin bir zaman çizelgesi henüz belirlenmemiştir.

AT&T ve AST SpaceMobile'ın bu hizmet konusundaki rakipleri olan T-Mobile US ve Starlink hizmet sunumu noktasında biraz daha ileride olup T-Mobile US hem kendi abonelerine hem de AT&T ve Verizon abonelerine yönelik olarak doğrudan hücreye metin mesajı hizmetini Şubat ayının başlarında başlatmıştır. Söz konusu hizmet, beta test aşamasında olmasına rağmen tüm abonelerin kullanıma sunulmuştur.

Ancak, söz konusu hizmet yalnızca mesajlaşma işlevselliği sunmaktadır. Uzak bölgelerdeki bireylerin uydu tabanlı mobil bağlantıya erişiminlerini sağlamak ve acil durum hizmetleriyle iletişim kurmalarını kolaylaştırmak açısından önemli bir ilerleme kaydedilmiş olsa da, T-Mobile US ve Starlink'in tam kapsamlı bağlantı hizmetini ne zaman sunabilecekleri konusu henüz netlik kazanmamıştır. Federal İletişim Komisyonu (FCC) tarafından belirlenen güç emisyonu sınırlamaları, şu anda bu şirketlerin önünde engel teşkil etmekte olup, bu sınırlamaların gevşetilmesi yönündeki öneriler yoğun tartışmalara neden olmaktadır.

AT&T (ve aynı uydu hizmeti sağlayıcısıyla iş birliği yapan Verizon) içinse bu tür bir sorun söz konusu değildir. Zira bu şirketler, diğer hususların yanı sıra düşük bant kablosuz spektrumu kullanmaktadır. FCC, AST SpaceMobile'ın üç hafta önce hizmet testlerine başlamasına onay vermiştir.

Bazı AT&T aboneleri, halihazırda uydu tabanlı mesajlaşma hizmetlerine erişebilmektedir. Ancak, AT&T yetkilileri, şu anda alçak dünya yörüngesinde yalnızca beş adet BlueBird uydusunun bulunması nedeniyle hizmetin gerçekte ne kadar kullanılabilir olduğu konusunda temkinli bir yaklaşım sergilemektedir. Bu durum, kapsama alanının düzensiz olabileceği şeklinde yorumlanmaktadır.

AT&T, abonelerinin yaklaşık yarısının uydu özellikli cihazlar vasıtasıyla mesajlaşma ve acil durum uydu hizmetlerine erişimi olduğunu belirtmektedir. Ancak, yapılan

açıklamalarda, bağlantı kurma yeteneğinin her zaman garanti edilmediği anlaşılmaktadır. AT&T, belirli iPhone modellerinin her iki hizmete de "bağlanabileceğini", Google Pixel 9 modelinin ise metin mesajı yoluyla acil durum hizmetlerine "ulaşabileceğini" belirtmiştir.

AT&T Operasyon Direktörü Jeff McElfresh, AT&T abonelerinin nerede olurlarsa olsunlar bağlantı tek bir sağlayıcıdan basit ve kesintisiz bir bağlantı sunulmasını hak ettiklerini, şehir merkezlerinden başlayıp en uzakta bulunan bölgelere kadar her bireye güvenilir bağlantı erişimi sağlamayı hedeflediklerini, bunun yalnızca teknolojik bir gelişme değil, aynı zamanda tüm bireylerin ve toplulukların güçlendirilmesi anlamına geldiğini ifade etmektedir.

Şirketin vizyonu da bu yöndedir ve bu durum kamuoyu tarafından bilinmektedir. Teksas'ta gerçekleştirilen bu son görüntülü iletişim testi, söz konusu vizyonun hayata geçirilmesine yönelik önemli bir adımdır. Ancak, tam lansman ve yeterli kapsama alanı sağlanmasına ilişkin kesin bir zaman çizelgesi henüz belirlenmediğinden, şirketlerin bu hedefe ulaşmak için daha ne kadar ilerleme kaydetmesi gerektiği belirsizliğini korumaktadır.[25]

3. Amerika Birleşik Devletleri Posta Hizmetleri, İyileştirilmiş Hizmet Standartları ve Maliyet İndirimlerini İlan Etti

Amerika Birleşik Devletleri Posta Hizmetleri, pazara hakim belirli hizmetler için iyileştirilmiş hizmet standartlarını kamuoyuna duyurmuştur. Bu duyuru, Birinci Sınıf Posta, Süreli Yayınlar, Pazarlama Postası ve Paket Hizmetleri (Ciltli Basılı Materyal, Medya Postası ve Kütüphane Postası) için hizmet standardı düzenlemelerini içermektedir. Söz konusu değişiklikler, pazara hakim hizmet hacminin büyük bir bölümü için mevcut hizmet seviyelerini koruyacak ve düşürülen hacimden daha fazla hacim için standartları yükseltecektir. Değişiklikler, Birinci Sınıf Posta için mevcut beş

[25] 25.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.telecoms.com/satellite/at-t-and-ast-spacemobile-make-another-video-call adresinden ulaşılabilmektedir.

günlük hizmet standardı aralığını muhafaza ederken, ülke genelinde hizmet güvenilirliğini artıracak, Pazarlama Postası, Süreli Yayınlar ve Paket Hizmetleri için uçtan uca gün aralıkları daraltılacaktır. Posta Hizmetleri'nin rekabetçi ürünleri için de benzer düzenlemeler yapılacaktır.

Bahsi geçen iyileştirilmiş hizmet standartları sonucunda, Posta Hizmetleri, nakliye, posta işleme ve gayrimenkul maliyet indirimlerinden on yıllık bir dönemde en az 36 milyar ABD Doları tutarında tasarruf elde etmeyi öngörmektedir. Devam eden "Amerika için Teslimat" planı çerçevesinde, Posta Hizmetleri, gereksiz bağlantıları ortadan kaldırarak ve hava ve kara taşımacılığı seçeneklerinin kullanımını rasyonelleştirerek yıllık nakliye maliyetlerini bugüne kadar 1,8 milyar ABD Doları azaltmış ve tesis verimliliğini artırarak ve gereksiz tesisleri kapatarak 45 milyon çalışma saatini veya yıllık 2,3 milyar ABD Dolarını tasarrufa dönüştürmüştür. Ayrıca, Posta Hizmetleri, posta hacmindeki önemli düşüşlere rağmen ürün yelpazesini çeşitlendirerek yıllık 3,5 milyar ABD Doları gelir artışı sağlamıştır.

Posta Hizmetleri Genel Müdürü Louis DeJoy, Posta Hizmetlerinin, hacim ve posta karışımı değişikliklerini dikkate almayan, maliyetli ve verimsiz operasyonlara yol açan hizmet standardı düzenlemeleri ve ağır iş kuralları ile tarihsel olarak yükümlü tutulduğunu, Kongre'nin on yıllardır ve özellikle son üç yıl boyunca operasyonel çözümlere ve anlamlı değişime aktif olarak direndiğini, yeni standartları ve bunlarla uyumlu operasyonel girişimleri uygulayarak, modernizasyon planlarına ve hedeflerine daha iyi ulaşabilecek durumda olduklarını ve Posta Hizmetleri için yasa ile belirlenen yasal politika ve hedeflere ulaşmak için gerekli olan yüksek performanslı, finansal olarak sürdürülebilir bir kuruluş oluşturabileceklerini ifade etmiştir.

Pazara hakim posta hacminin %80'inden fazlasını değiştirmeden bırakan hizmet standartları üzerindeki nispi etki, Posta Hizmetleri'nin yüksek kaliteli hizmeti sürdürme ve posta operasyonlarını iyileştirmek ve yasa gereği finansal sürdürülebilirlik için gerekli olan kritik ve önemli maliyet tasarruflarını elde etmek için gerekli operasyonel değişiklikleri uygularken müşteri etkilerini mümkün olduğunca azaltma çabalarını göstermektedir.

Etkili operasyonel uygulamalar sağlamak amacıyla, yenilikler iki aşamada hayata geçirilecektir. İlk aşama 1 Nisan'da, ikinci aşama ise 1 Temmuz'da başlayacaktır. Posta Hizmetleri, göndericilerin değişikliklerden haberdar olmasını sağlamak için perakende satış noktalarında müşterilerle bilgi paylaşımında bulunacaktır. USPS, müşterilerin gönderdikleri postanın varış noktasına ulaşmasının ne kadar süreceğini anlamaları için çok sayıda kullanıcı dostu araç sunacaktır. Perakende erişimi değişmeyeceğinden, perakende satış noktalarındaki hizmetlerde herhangi bir değişiklik olmayacaktır.

Amerika Birleşik Devletleri Posta Hizmetleri, kendi kendini finanse etmek ve 169 milyon adrese haftanın altı ve genellikle yedi günü posta ve paketlerin uygun fiyatlı, güvenilir ve güvenli teslimatı yoluyla Amerikan topluluğuna hizmet etmekle görevli bağımsız bir federal kuruluştur. İki partili bir Yönetim Kurulu tarafından denetlenen Posta Hizmetleri, posta şebekesini modernize etmek, uzun vadeli finansal sürdürülebilirliği yeniden sağlamak, tüm posta ve gönderim kategorilerinde hizmeti önemli ölçüde iyileştirmek ve kuruluşu Amerika'nın en değerli ve güvenilir markalarından biri olarak sürdürmek için 10 yıllık bir dönüşüm planı olan "Amerika için Teslimat" planını uygulamaktadır. Posta Hizmetleri, işletme giderlerini ödemek ve operasyonlarını finanse etmek için posta ücreti, ürün ve hizmet satışlarına dayanmaktadır.[26]

[26] 26.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://about.usps.com/newsroom/national-releases/2025/0226-usps-announces-refined-service-standards-and-cost-reductions.htm adresinden ulaşılabilmektedir.

ARJANTİN

Nüfusu:	46.303.254
Yüzölçümü:	2.780.000 km^2
Kişi Başına Gelir:	12.402 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal İletişim Kurumu (ENACOM)
Mobil Şebeke Abonesi:	64.010.000
Sabit Şebeke Abonesi:	6.900.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	87,2

Acil Durumlar için İletişim Desteği Artırıldı

Ulusal Haberleşme Kurumu'nun (ENACOM) ülke genelinde bağlantıyı sağlamak amacıyla yürüttüğü çalışmalar çerçevesinde, Resmi Gazete'de yayımlanan 323/2025 sayılı kararla Acil Durum ve Afetler Sırasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Hizmet Sağlayıcılarına Destek Programının iki yıl uzatılması için tahsis edilen ve düzenlenen tutarlarda değişiklik yapılması kararlaştırılmıştır. Bundan böyle Evrensel Hizmet Fonu'ndan (FSU) 2,5 milyar Pesoya kadar bir miktar tahsis edilecek ve 22 Nisan 2025'ten itibaren iki yıl uzatılacaktır. Kararda ayrıca, yararlanıcıların programa abone olabilmesi için düzenlemelerde ve modelde değişiklik yapılması öngörülmektedir. Bu programı, ulusal, il veya belediye yetkilileri tarafından ilan edilen acil durumlar veya afetlerden etkilenen Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) Hizmet Sağlayıcılarına destek sağlamak üzere tasarlanmış bir ENACOM aracıdır. Bu tür olaylar nedeniyle zarar gören telekomünikasyon altyapısının onarılması temel amaçtır.[27]

[27] 29.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.enacom.gob.ar/-institucional/aumenta-el-monto-asignado-al-programa-de-asistencia-a-prestadores-de-servicios-tic-ante-emergencias-y-catastrofes_n4746 adresinden ulaşılabilmektedir.

KANADA

Nüfusu:	38.008.005
Yüzölçümü:	9.984.670 km^2
Kişi Başına Gelir:	49.222 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Kanada Radyo-Televizyon ve Telekomünikasyon Komisyonu (CRTC)
Mobil Şebeke Abonesi:	36,5 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	10,9 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	92

EnStream Anlaşması, Aduna'nın Kanada'ya Girişini Müjdeliyor

Telekomünikasyon ortak girişimi Aduna, son zamanlarda ivme kazanmakta olup erişimini önemli bir pazara daha genişletmiştir. Aduna, kendisine benzer özellikler taşıyan Kanadalı EnStream ile stratejik bir ortaklık kurmuştur.

2005 yılında Kanada'nın üç büyük işletmecisi Bell, Rogers ve Telus arasında bir ortak girişim olarak kurulan EnStream, üçüncü taraf geliştiricilere şebeke tabanlı kimlik doğrulama çözümleri sunarak, müşteri deneyimini iyileştiren ve aynı zamanda dolandırıcılıkla mücadele eden otomatik ve kesintisiz doğrulama hizmeti sağlamaktadır.

EnStream şebeke ve uygulama üzerinden kullanıcının kimliğini doğrulayabildiğinden, güvenliğe ihtiyaç duyan uygulamaların tek seferlik şifreler (OTP'ler) gibi hantal ek adımları ortadan kaldırmasına olanak tanımakta; ancak son kullanıcı hesaplarının güvenliğini azaltmamaktadır.

EnStream'in yaptığı iş ile telekomünikasyon endüstrisinin Aduna gibi kanallar aracılığıyla paketlenip satılan açık şebeke API'leri ile ulaşmayı umduğu hedef arasındaki uyum açıkça görülmektedir.

Anlaşma kapsamında, EnStream'in numara doğrulama ve SIM kart değiştirme koruması dahil olmak üzere kendi şebeke API'leri, şebeke özellikli güvenlik ve doğrulama hizmetlerinin küresel erişimini ve benimsenmesini genişleterek Aduna'nın platformuna entegre edilecektir. Aduna için bu anlaşma, pazardaki ayak izine başka bir kazançlı pazar eklemektedir.

Kanada'nın telekomünikasyon düzenleyici kurumu Kanada Radyo-Televizyon ve Telekomünikasyon Komisyonu'nun (CRTC) en son istatistiklerine göre, ülkede geçen yılın üçüncü çeyreği itibarıyla 37,2 milyon mobil kullanıcı bulunmakta olup endüstri 7,5 milyar Kanada Doları (5,2 milyar ABD doları) gelir elde etmiştir.

Ortalama kullanıcı başına gelir 67,41 Kanada Doları iken, 5G kapsama alanı Kanada'nın eyaletlerindeki nüfusun yüzde 93,3'üne ulaşmıştır.

Bu anlaşma, Japonya'nın KDDI şirketinin Aduna'nın en son işletmeci ortağı olması ve bulut tabanlı iletişim platformu hizmeti (CPaaS) sağlayıcısı Infobip ile stratejik bir ortaklık kurulmasının hemen ardından gelmiştir.

Bu arada, Aduna'nın bir üyesi olmayan Nokia, kendi API çabalarıyla ilerleme kaydetmeye devam etmektedir. Nokia Filipinli işletmeci Globe Telecom ile bir API anlaşmasına vardıktan hemen sonra şimdi de Deutsche Telekom ile bir anlaşma yapmıştır. Anlaşma kapsamında, Alman işletmecinin toptan satış kolu, Nokia'nın "Geliştirici Portallı Şebeke Kod Platformu" aracılığıyla uygulama geliştiricilerine iki API hizmeti sunacaktır.

Aduna ve EnStream'de olduğu gibi, bu API'ler de son kullanıcılar için doğrulama deneyimini iyileştirmeye yardımcı olurken, perakendecilerin ve finansal hizmet sağlayıcılarının dolandırıcılıkla mücadele etmesini kolaylaştıracaktır.

GSMA'nın Açık Ağ Geçidi - API girişimi başlatmasından iki yıl sonra, hala birçok faaliyet devam etmekte olup bu durum özellikle endüstrinin yeni gelir akışları oluşturma

konusundaki düzensiz geçmişi de göz önüne alındığında, cesaret verici olarak tanımlanmaktadır.[28]

[28] 28.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.telecoms.com/network-software/enstream-deal-heralds-aduna-s-arrival-in-canada adresinden ulaşılabilmektedir.

ASYA KITASI

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ

Nüfusu:	10.386.538
Yüzölçümü:	86.600 km^2
Kişi Başına Gelir:	4.782 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi İletişim Teknolojileri Ajansı
Mobil Şebeke Abonesi:	10.750.300
Sabit Şebeke Abonesi:	1.673.210
İnternet Kullanım Oranı (%):	79,80

1. Azerbaycan’da Çevrimiçi Eğitim Platformu Hizmeti

Çevrimiçi eğitim platformu “Dijital Okul” (www.reqemsal.edu.az) Azerbaycan'da başlatılmıştır. İlk aşamada Bakü'deki okullar için kullanılabilen hizmete erişim “SİMA İmza” ile birleşik dijital oturum açma sistemi (digital.login) aracılığıyla sağlanmaktadır.

Platform, her kullanıcının gerekli özelliklere erişmesine olanak tanıyan "Öğrenciler", "Veliler", "Öğretmenler" ve "Okul Yönetimi" için kişiselleştirilmiş hesaplar sunmaktadır. Öğrenciler ders programlarını ve ödevlerini görüntüleyebilmekte, veliler çocuklarının akademik ilerlemelerini ve aktivitelerini izleyebilmekte, öğretmenler elektronik dergiyi kullanabilmekte ve okul yönetimi öğretim verimliliğini, değerlendirme süreçlerini ve eğitim yönetiminin diğer önemli yönlerini denetleyebilmektedir. "Dijital Okul" platformu, modern teknolojilerin uygulanması yoluyla eğitim ve idari süreçleri geliştirmek ve aynı zamanda eğitim sistemindeki şeffaflığı artırmak için tasarlanmıştır.[29]

[29] 18.02.2025 2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://azintelecom.az/en/news/%E2%80%9CR%C9%99q%C9%99msal%20M%C9%99kt%C9%99b%E2%80%9D%20platformas%C4%B1na%20%E2%80%9CS%C4%B0MA%20%C4%B0mza%E2%80%9D%20il%C9%99%20daxil%20ol adresinden ulaşılabilmektedir.

2. Hocalı Bölgesindeki Yerleşim Alanlarına Telekomünikasyon Hizmeti

Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in ilgili Emriyle onaylanan "İşgalden Kurtarılan Azerbaycan Cumhuriyeti Topraklarına Büyük Dönüş Hakkında Birinci Devlet Programı"na göre, Dijital Kalkınma ve Ulaştırma Bakanlığı'nın öncelikli konularından biri Hocalı bölgesinde telekomünikasyon sektörünün geliştirilmesidir.

Kurtarılan topraklarda yürütülen kurtarma ve inşa çalışmalarının ana bileşeni olarak Aztelecom LLC, Hocalı bölgesindeki tüm yerleşim alanlarına ve işletmelere internet de dahil olmak üzere telekomünikasyon hizmetleri sağlamıştır. Böylece GPON teknolojisinin tanıtılmasıyla abonelere yüksek hızlı İnternet ile birlikte İnternet + telefon, İnternet + televizyon (ikisi bir arada) ve İnternet + telefon + televizyon (üçü bir arada) hizmetleri sağlanmaktadır.

Hizmetlere bağlanmak için vatandaşlar Aztelecom LLC'nin 170 Çağrı Merkezi'ni arayabilmekte, Hocalı bölge hizmetleri departmanına (Hocalı bölgesi, Asgaran yerleşimi) başvurabilmekte ve ayrıca kurumun resmi web sitesi üzerinden başvuruda bulunabilmektedir. İşgalden kurtarılan bölgelerin genel ve ana planlarına ve "Azerbaycan Cumhuriyeti'nin kurtarılan bölgelerinde iletişim hizmetlerinin organizasyonuna ilişkin Eylem Programı"na uygun olarak, ilk aşamada işgalden kurtarılan tüm bölgelerde 1000 km'den fazla omurga fiber optik kablo veya alternatif hat tasarlanması ve döşenmesi planlanlanmaktadır.

Dijital Kalkınma ve Ulaştırma Bakanlığı tarafından modern teknolojileri tanıtmak için yürütülen çalışmaların bir parçası olarak, ülkenin diğer bölgelerine yüksek hızlı internet sağlamak için ilgili çalışmalar da planlandığı gibi devam etmektedir.[30]

---

[30] 21.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://mincom.gov.az/en/media-en/news/residential-areas-in-khojaly-region-provided-with-telecommunications-services adresinden ulaşılabilmektedir.

ÇİN HALK CUMHURİYETİ

Nüfusu:	1.441.400.838
Yüzölçümü:	9.706.961 km^2
Kişi Başına Gelir:	12.556 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı
Mobil Şebeke Abonesi:	1.810.000.000
Sabit Şebeke Abonesi:	173.000.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	73,05

1. Çin’de Mobil-Uydu İletişim Teknolojisi Denemeleri

Çinli özel uzay şirketi GalaxySpace, Çin'in ilk alçak yer yörünge (LEO) genişbant iletişim deneysel takımyıldızına dayanan mobil-uydu iletişim teknolojisini kısa süre önce sergilemiş ve Pekin ile Tayland'ın başkenti Bangkok'u yüksek kaliteli bir video bağlantısıyla birbirine bağlamıştır.

Mobilden uyduya iletişim teknolojisinin tanıtımı Pekin'de düzenlenen ticari bir uzay konferansında, “Mini Örümcek” kod adlı ağın bir uydusunun konferans alanının üzerinden geçmesiyle gerçekleşmiştir. Konferanstaki personel, çatıya yerleştirilen bir terminal cihazı aracılığıyla uyduya bağlanmak için cep telefonlarını kullanmıştır. Şirketin yaptığı açıklamaya göre, Pekin'deki bir ağ geçidi istasyonu aracılığıyla Pekin ve Bangkok'taki personellerin bağlantı kurduğu ifade edilmiştir.

GalaxySpace'in iletişim ağları başkanı Wang Peng yaptığı açıklamada, bu kez sergilenen uydu internet iletişim teknolojisinin 5G hızlarıyla karşılaştırılabilir şekilde 100 mbps'nin üzerinde bir maksimum hıza ulaşabileceğini söylemiştir. Yüksek çözünürlüklü video görüşmelerini destekleyen bu teknoloji, LEO uydularına bağlanmak için özel terminal cihazları kullanan ve yüksek bant genişlikli uygulamalar için destek sunan SpaceX'in Starlink'i tarafından şu anda yaygın olarak sağlanan uydu internet hizmetlerine benzer şekilde çalışmaktadır.

Wang, "*Aynı zamanda, doğrudan bağlantıya yönelik gelecekteki talebi karşılamak için GalaxySpace yeni nesil doğrudan uydudan mobile iletişim teknolojisi geliştiriyor*" açıklamasını yapmıştır. GalaxySpace teknoloji başkanına göre Mini Spider Çin'in ilk LEO genişbant iletişim deneysel takımyıldızı olup şu anda GalaxySpace tarafından bağımsız olarak geliştirilen ve başarıyla fırlatılan sekiz uydudan oluşmaktadır.

Wang, ağın şimdiye kadar, takımyıldız için araç içi "hareketli iletişim" testi ve ilk derin deniz çoklu uydu sürekli iletişim testi de dahil olmak üzere çok sayıda uydu internet uygulaması doğrulamasını tamamladığını ve bunun uzay-yer entegre ağının inşasında önemli bir adım olduğunu ifade etmiştir.[31]

2. Çin'de Telekom İşletmecilerinin Deepseek'in Yapay Zeka Modelini Benimsemesi

Çin'in en üst düzey endüstri düzenleyicisi olan Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı yaptığı açıklamada, Çin'in en büyük üç telekom işletmecisinin DeepSeek'in açık kaynaklı büyük dil modelini ağlarına entegre ettiğini söylemiştir.

Bakanlık, China Mobile, China Telecom ve China Unicom'un DeepSeek'in yapay zeka modelini bir dizi uygulama ve hizmete entegre ettiklerini, DeepSeek-R1 modelini optimize etmek için özel bilgi işlem gücü çözümleri ve özel altyapı ile yeteneklerini geliştirdiklerini söylemiştir. Bu hamle, kendi platformlarında DeepSeek'in en son yapay zeka modellerine yönelik desteği artıran Alibaba Group, Tencent Holdings ve Baidu Inc dahil olmak üzere ülkenin önde gelen teknoloji firmaları arasında daha geniş bir eğilimi takip etmektedir.[32]

---

[31] 13.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.globaltimes.cn/page/202502/1328408.shtml adresinden ulaşılabilmektedir.

[32] 10.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.technologynewschina.com/2025/02/chinas-top-telecom-operators-adopt.html adresinden ulaşılabilmektedir.

ENDONEZYA

Nüfusu:	281.248.053
Yüzölçümü:	1.905.000 km^2
Kişi Başına Gelir:	4.783 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (BRTI)
Mobil Şebeke Abonesi:	353.800.000
Sabit Şebeke Abonesi:	9.000.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	77

Endonezya'da Wi-Fi 6E ve Wi-Fi 7

Endonezya'da, 6 GHz frekans bandında çalışan Wi-Fi 6E ve Wi-Fi 7'nin kullanıma sunulmasıyla kablosuz teknolojide yeni bir döneme adım atılmıştır. Bu girişim, Endonezya İletişim ve Dijital İşler Bakanlığı ile teknoloji sektöründe çeşitli şirket ve kişileri bünyesinde barındıran kar amacı gütmeyen bir kuruluş olan Endonezya Teknoloji İttifakı arasındaki işbirliğinin sonucudur. İletişim ve Dijital İşler Bakanı Meutya Hafid, Wi-Fi 6E ve Wi-Fi 7'nin varlığının Endonezya'nın küresel standart teknolojiyi benimsemesi yolunda büyük bir adım olduğunu vurgulamıştır. Bu lansman aynı zamanda Cumhurbaşkanı Prabowo Subianto yönetiminin ilk 100 gününde dijital dönüşümü hızlandırma konusunda elde ettiği başarıların bir parçasıdır. Meutya, Wi-Fi 6E ve Wi-Fi 7'nin yoğun kullanıcı ortamlarında 46 Gbps'ye kadar hız, daha düşük gecikme ve daha güvenilir performans sunduğunu açıklamıştır. Bu teknoloji, ultra HD videodan bulut bilişime, sanal gerçeklikten (VR/AR) yapay zeka (AI) tabanlı otomasyona kadar çeşitli yenilikleri destekleyecektir. İletişim ve Dijital İşler Bakanı, bağlanabilirliğin artık sadece ek bir ihtiyaç değil, ulusal ekonomik büyümenin, eğitimin ve inovasyonun temel dayanağı haline geldiğini vurgulamıştır. Bu nedenle hükümet bu teknolojinin benimsenmesini desteklemek amacıyla iki önemli düzenleme yayımlamıştır.

Hükümet, 6 GHz frekans bandını kullanan cihazların diğer hizmetlere müdahale etmeden çalışmasını sağlamak için sıkı test standartları belirlemiştir. Meutya, cihaz testlerinin İletişim ve Dijital İşler Bakanlığı'na ait Endonezya Dijital Test Evi'nde (IDTH) veya Telekomünikasyon Cihaz Test Merkezi'nde (BBPPT) gerçekleştirilebileceğini söylemiştir. Ancak, geçerli düzenlemelere göre, Endonezya ile Karşılıklı Tanıma Anlaşması (MRA) olan ülkelerden veya hükümet tarafından tanınan diğer test laboratuvarları tarafından test edilen cihazların IDTH'de tekrar test edilmesi gerekmemektedir. Wi-Fi 6E ve Wi-Fi 7'nin kullanıma sunulması, Endonezya'nın dijital çağın zorlukları ve fırsatlarıyla yüzleşmeye hazır olduğunu göstermektedir. Daha hızlı ve daha istikrarlı bağlantıyla toplum daha bağlantılı, yenilikçi ve rekabet gücü yüksek bir geleceğe daha iyi hazırlanacaktır. [33]

[33] 08.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.komdigi.go.id/berita/siaran-pers/detail/menkomdigi-resmikan-wi-fi-6e-dan-wi-fi-7-percepat-transformasi-digital-indonesia adresinden ulaşılabilmektedir.

FİLİPİNLER

Nüfusu:	113.000.000
Yüzölçümü:	300.000 km²
Kişi Başına Gelir:	7.450 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dairesi (DICT)
Mobil Şebeke Abonesi:	166.450.000
Sabit Şebeke Abonesi:	4.900.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	73,6

Mastercard'ın Yapay Zeka Tabanlı Finansal Suç Önleme Sistemi

Ödeme şirketi Mastercard, TRACE'in (Trace Financial Crime) Asya Pasifik bölgesinde resmen başlatıldığını duyurmuştur. Yapay zekayı kullanarak kara para aklamayı ve mali suçları tespit edip önleyen sofistike bir ağ düzeyinde çözüm olarak tanımlanan bu çözüm, Filipinler'de kullanıma sunulmaya başlanmıştır.

Birden fazla finans kuruluşundan gelen zamanında ve büyük ölçekli ödeme verileriyle desteklenen TRACE, tek bir finans kuruluşunun verilerinin ötesinde bütünsel istihbarat sağlayarak, ödeme ağı genelindeki finansal suçların izlenmesini sağlamaktadır.

Mastercard, son yıllarda gerçek zamanlı ödemelerin (RTP) Asya Pasifik'teki bireyler ve işletmeler arasında hızla yaygınlaştığını ve işlemlerin saniyeler içinde farklı finansal kurumlardaki hesaplar arasında sonuçlandırılmasına olanak sağladığını açıklamıştır. Ancak bu hız, RTP'yi aynı zamanda para aklayıcılar ve fonları birden fazla hesap arasında hızla taşıyarak tespit edilmekten kaçmaya çalışanlar için de bir hedef haline getirmiştir.

Finansal kuruluşlar bu yasadışı kalıpları tespit etmek için büyük ölçüde yarı manuel yöntemlere veya şirket içi yapay zeka çözümlerine güvenmiştir. Ancak bunlar genellikle kendi verilerine güvenmekte ve bu kadar kapsamlı suç faaliyetlerini izlemek için

gereken bütünsel, ağ düzeyindeki perspektiften yoksun olarak dikkat çekmektedir. Soruşturmaların tamamlanması haftalar sürebilmektedir.

Mastercard bu sorunu çözmek için, ödeme ağındaki potansiyel olarak dolandırıcılık içeren işlem modellerini izlemek ve bankalara şüpheli hesaplar hakkında proaktif uyarılar sağlamak için son teknoloji veri bilimi tekniklerini kullanan TRACE'i geliştirmiştir.

TRACE, finansal suçlara (dolandırıcılık veya sahtekarlık gibi) karışan para kuryelerini tespit etmek için tüm yerel ağdaki kritik veri noktalarını bir araya getirerek finansal kuruluşlara başka türlü sahip olamayacakları ağ düzeyinde bir bakış açısı kazandırmaktadır.

TRACE'in Asya Pasifik'teki ilk lansmanı, yerel bankalar arası ağ BancNet (yerel RTP hizmeti InstaPay'in anahtar operatörü) ile iş birliği içinde Filipinler'de gerçekleşmiştir.

Çözüm, katılımcı finans kuruluşlarının RTP sistemi genelinde dağılmış yasadışı fonları hızlı ve kapsamlı bir şekilde izlemesine, ağ genelindeki para taşıyıcısı faaliyetlerini belirlemesine ve şüpheli kara para aklama hesaplarını proaktif bir şekilde vurgulamasına olanak tanımaktadır. Bunların tümü, ülkenin yeni Finansal Hesap Dolandırıcılığıyla Mücadele Yasası'na (AFASA) daha iyi uyulmasını sağlayacaktır.

Mastercard'a göre TRACE, para kuryelerini proaktif bir şekilde tespit etmek ve fonların dağılımını izlemek için geliştirilen RTP sistemleri için ilk ağ düzeyinde çözümdür. TRACE, ağdan bağımsızdır. Bölgedeki ödeme ağları içinde hızlı ve etkili bir şekilde uygulanabilecek, müşterileri dolandırıcılık ve sahtekarlıklardan korumaya yardımcı olacak ve düzenleyici yükümlülükleri destekleyecektir.[34]

[34] 14.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://developingtelecoms.com/telecom-technology/cyber-security/17990-philippines-debuts-mastercard-s-ai-based-financial-crime-prevention-system.html adresinden ulaşılabilmektedir.

GÜNEY KORE

Nüfusu:	51.709.098
Yüzölçümü:	100.363 km²
Kişi Başına Gelir:	34.866 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Kore İletişim Komisyonu (KCC)
Mobil Şebeke Abonesi:	72.855.492
Sabit Şebeke Abonesi:	23.213.189
İnternet Kullanım Oranı%:	97,57

Kore'nin Kamu Güvenliği için İlk Özel 5G Şebeke Hizmeti

Özel bir 5G ve DX çözüm sağlayıcısı olan Güney Koreli HFR Mobile, 12 Şubat 2025 tarihinde yerel yönetimler için 5G tabanlı özel bir kamu güvenliği çözümü başlatmıştır. Bu, Ulusal Bilgi Toplumu Ajansı (NIA), Arazi, Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı ve Gimcheon şehri tarafından desteklenen “Kendi Kendine İletişim Şebekesi Altyapısı Projesi ”nin bir parçasıdır ve ülkede kamu güvenliği için kullanılan ilk özel 5G örneğidir. Projenin bir parçası olarak HFR Mobile, Gimcheon Şehrindeki bir kamu güvenliği merkezi tesisi olan Entegre Kontrol Merkezine bir 5G çekirdeği ve baz istasyonu (CU/DU) kurmuştur. Şirket ayrıca, şehrin kendi öz iletişim şebekesini kullanarak kapsamlı bir özel 5G altyapısı oluşturmak için Gimcheon Innovation City'deki Ansan Park'a bir radyo ünitesi (RU) kurmuştur.

Bu özel 5G şebekesi, park tesisleri için gerçek zamanlı bir yapay zeka izleme ve müdahale sistemini mümkün kılacaktır. Ayrıca gelecekte Gimcheon'daki diğer kamusal alanların da kapsama alanına alınarak yangın algılama için izleme hizmetleri gibi görev açısından kritik uygulamaların desteklenmesi beklenmektedir.

HFR Mobile Satış ve İş Geliştirme Direktörü Hae-Kwan Jung, "*Gelecekte, akıllı kamu güvenliği çözümleri aracılığıyla yerel yönetim DX'i desteklemek için bu modeli ülke çapında genişletmeyi hedefliyoruz."* açıklamasında bulunmuştur.[35]

[35] 28.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.telegraphic.jp/en-/2025/02/1390/ adresinden ulaşılabilmektedir.

HİNDİSTAN

Nüfusu:	1.453.205.609
Yüzölçümü:	3.287.000 km^2
Kişi Başına Gelir:	2.540 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu (TRAI)
Mobil Şebeke Abonesi:	1.170.530.000
Sabit Şebeke Abonesi:	35.110.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	52,4

1. TRAI'nin Tüketicilerin Korunması Yönelik Yönetmelik Güncellemesi

Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu TRAI, İstenmeyen Ticari İletişime karşı tüketici korumasını daha da güçlendirmek adına 2018 Telekom Ticari İletişim Müşteri Tercihi Yönetmeliği'ni (TCCCPR) değiştirmiştir. Gözden geçirilen düzenlemeler, telekomünikasyon kaynaklarının kötüye kullanılmasına yönelik gelişen yöntemlerle başa çıkmayı ve tüketiciler için daha şeffaf bir ticari iletişim ekosistemini teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Uygulanmasından bu yana, TCCCPR-2018, blok zinciri tabanlı düzenleyici çerçeve aracılığıyla spam kontrolü için teknolojiyi aktif bir şekilde kullanmıştır. Uygulanan sağlam önlemlere rağmen, spam gönderenler taktiklerini geliştirmişler ve bu duruma bağlı olarak tüketici çıkarlarını korumak için daha fazla düzenleyici iyileştirmeye ihtiyaç duyulmuştur. Buna göre, TRAI, 28 Ağustos 2024'te TCCCPR 2018'in Gözden Geçirilmesine İlişkin Bir Danışma Belgesi yayımlayarak, tüketici korumasını artırmak ve İstenmeyen Ticari İletişimleri azaltmak amaçlarıyla gereken temel düzenleyici değişiklikler hakkında paydaşların görüşlerini almıştır. Danışma, ticari iletişim kategorilerinin yeniden tanımlanması, tüketici şikayeti giderme mekanizmalarının güçlendirilmesi, göndericilerin ve tele pazarlamacıların daha fazla hesap verebilirliğinin sağlanması, tele pazarlama için 10 haneli sayıların kötüye kullanılmasının engellenmesi, kayıt dışı tele pazarlamacılara karşı daha katı önlemlerin uygulanması

vb. gibi birkaç hayati konuya odaklanmıştır. Sunulan değişiklikler, paydaş geri bildirimleri ve tüketici haklarını güçlendirmek ve telekom kaynaklarının kötüye kullanılmasını önlemek için kapsamlı iç müzakereler üzerine kurulu olup aynı zamanda meşru ticari iletişimin, müşterilerin tercihi ve rızasına dayalı olarak kayıtlı kuruluşlar aracılığıyla gerçekleşmesini hedeflemekte, böylece tüketicilerin çıkarları ile ülkedeki meşru ekonomik faaliyetleri destekleme ihtiyacı arasında denge sağlanmaktadır.[36]

2. TRAI'den, 'Ulusal Numaralandırma Planının Revizyonu' Hakkında Öneriler

Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu TRAI, 'Ulusal Numaralandırma Planının Revizyonu' hakkında önerileri yayımlamıştır. Telekomünikasyon Tanımlayıcıları (Telecommunication Identifiers-TI')/ Numaralandırma kaynakları, bir telekomünikasyon kullanıcısını, hizmeti, ağ unsurlarını, ekipmanı veya yetkili bir kuruluşu benzersiz bir şekilde tanımlamak için kullanılmaktadır. Milyarlarca cihaz ve kullanıcının ele alınması gereken günümüzün birbirine bağlı dijital ortamında, tüketicilere, işletmelere ve endüstrilere evrensel erişilebilirlik ve telekomünikasyon hizmetlerinin güvenilir bir şekilde sunulmasını sağlamak için numaralandırma kaynaklarının (TI) yeterli kullanılabilirliği ve verimli kullanımı esastır.

TRAI'nin 'Ulusal Numaralandırma Planının Revizyonu' hakkındaki Danışma Belgesi ve çeşitli paydaşlardan alınan yorumlar ile karşı yorumlar Kurum web sitesinden daha önce yayımlanmıştır. Bu bağlamda, 08 Ekim 2024'te video konferans yoluyla bir istişare süreci düzenlenmiştir. Şu anki gelinen noktada ise Kurum, tüm bu süreçlerin analizine dayanarak, 'Ulusal Numaralandırma Planının Revizyonu' ile ilgili Tavsiyeleri kesinleştirmiş ve sitesinden yayımlama işlemini gerçekleştirmiştir.[37]

---

[36] 12.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.trai.gov.in/sites/default/files/2025-02/PR_No.11of2025.pdf adresinden ulaşılabilmektedir.

[37] 06.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.trai.gov.in/sites/default/files/2025-02/PR_No.09of2025.pdf adresinden ulaşılabilmektedir.

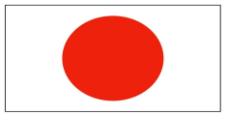

JAPONYA

Nüfusu:	123.638.361
Yüzölçümü:	377.973 km^2
Kişi Başına Gelir:	39.030 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Japonya İçişleri ve Haberleşme Bakanlığı (MIC)
Mobil Şebeke Abonesi:	219.000.000
Sabit Şebeke Abonesi:	59.800.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	84,9

1. MIC'ten Bilgi ve İletişim Teknolojileri Eğitim Programı

Pasifik Ada ülkeleri, ekonomik ve güvenlik nedenleriyle stratejik olarak önemli bölgelerde yer almaktadır. Bu sebeple Pasifik bölgesindeki yüksek kaliteli dijital altyapı ile bağlantı, "Özgür ve Açık Hint-Pasifik (FOIP)'in gerçekleştirilmesi için önemlidir. Bu duruma istinaden, 17-19 Şubat 2025 tarihleri arasında Japonya İçişleri ve Haberleşme Bakanlığı MIC tarafından, Pasifik Ada Ülkeleri için Bilgi ve İletişim Teknolojileri Eğitim Programı düzenlemiştir. Söz konusu eğitim programının amacı, Pasifik bölgesindeki sosyal sorunları ele alan girişimlere ve kapasite oluşturmaya katkıda bulunacak olan dijital altyapı ile ilgili bilgi ve iletişim teknolojileri politikaları ve son teknoloji hakkındaki bilgiyi derinleştirmektir. Avustralya-Japonya Telekomünikasyon Dayanıklılığı Politika Diyaloğu'nun bir parçası olarak düzenlenen bu eğitim programı, MIC tarafından Avustralya Hükümeti ile ortaklaşa düzenlenmiştir.

Ayrıca Japonya'nın gelecek dönemlerde de toplumsal sorunları ele alan girişimlere ve hükümet yetkilileri için kapasite oluşturmaya katkıda bulunmak amacıyla Pasifik Ada Ülkeleriyle işbirliği yapmaya devam edecekleri ifade edilmiştir.[38]

[38] 20.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.soumu.go.jp/main_sosiki/joho_tsusin/eng/pressrelease/2025/2/20_1.html adresinden ulaşılabilmektedir.

2. OpenAI ve SoftBank Group'tan "Cristal intelligence"

OpenAI ve SoftBank Group "Cristal intelligence" adlı Gelişmiş Kurumsal yapay zekayı geliştirmek ve pazarlamak için bir ortaklık kurduklarını duyurmuştur. Cristal intelligence, her bir şirket için özelleştirilmiş olarak bireysel işletme sistemleri ve verilerinin güvenli bir şekilde entegre edilmesini hedeflemektedir. SoftBank Group Corp., OpenAI'nin çözümlerini grup şirketleri genelinde kullanmak için yıllık 3 milyar ABD Doları harcayacaktır. Böylece SoftBank Cristal intelligence'ı entegre eden dünyadaki ilk şirket olacaktır.

Ayrıca, Japonya merkezli şirketler için özelleştirilmiş Cristal intelligence'ın kullanımını hızlandırmak için OpenAI ve SoftBank Group, "SB OpenAI Japan" adlı bir ortak girişim kurmayı kabul etmiştir. Bu ortak girişim tarafından Cristal intelligence'ın yalnızca Japonya'daki büyük şirketlere pazarlanması gerçekleştirelecektir.[39]

[39] 03.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.softbank.jp/en/corp/news/press/sbkk/2025/20250203_01/ adresinden ulaşılabilmektedir.

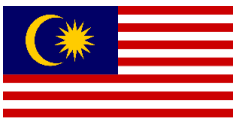

MALEZYA

Nüfusu:	34.300.000
Yüzölçümü:	329.847 km^2
Kişi Başına Gelir:	11.700 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Malezya Haberleşme ve Multimedya Komisyonu (MCMC)
Mobil Şebeke Abonesi:	47.950.000
Sabit Şebeke Abonesi:	4.200.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	%97,4

1. Airtrunk’tan Malezya'da İkinci Veri Merkezi

Asya Pasifik ve Japonya (APJ) merkezli hiper ölçekli veri merkezi uzmanı AirTrunk, Malezya'da ikinci bulut ve yapay zeka destekli veri merkezini geliştirme planları olduğunu duyurmuştur. Malay Yarımadası'nın güneyinde, Johor bölgesindeki Iskandar Puteri'de bulunan ve 270 megawatt'ın (MW) üzerine ölçeklenebilen AirTrunk, JHB2 adlı yeni veri merkezi ile bölgedeki küresel genel bulut ve teknoloji şirketlerinin talebini destekleyecektir.

Büyük bir kullanılabilirlik bölgesinde stratejik olarak konumlanan JHB2, müşteriler için uçtan uca sınır ötesi bağlantı stratejisi ve operasyonlarını talebe uyacak şekilde ölçeklendirme yeteneği sağlamaktadır. Ek kapasite, Malezya'nın hızla büyüyen dijital ekonomisini destekleyecek ve Johor-Singapur özel ekonomik bölgesinin (JS-SEZ) kurulmasını takip edecektir.

Önceki modeli JHB1 gibi, yeni veri merkezi de yapay zekanın yüksek yoğunluklu taleplerini yönetmek için AirTrunk'ın son teknoloji sıvı soğutma teknolojisine sahip olacak ve önemli enerji tasarrufu sağlayacaktır. AirTrunk, JHB2'nin 1,25'lik düşük tasarım PUE'si (güç kullanım etkinliği) ve müşterilere sunulan birden fazla yenilenebilir

enerji seçeneğiyle en yüksek verimlilik ve güvenlik standartlarını karşılamak üzere tasarlandığını ifade etmektedir.

Johor Eyalet Hükümeti'nin su kaynaklarını çeşitlendirme hedefini desteklemek amacıyla AirTrunk, kampüslerinin operasyonları için geri dönüştürülmüş sürdürülebilir bir su kaynağı olarak arıtılmış gri suyu kullanmayı planlamaktadır.

AirTrunk, kendi çalışanları için piyasa üstü ücretlendirme, %90 yerel çalışanlar ve kariyer geliştirme fırsatları ile Malezyalılar için iş yarattığını belirtmektedir. Ayrıca dijital okuryazarlık programlarına katkıda bulunmakta ve STEM eğitim burslarını finanse etmektedir.[40]

2. U Mobile'dan Penang Köprüsü'ndeki Bağlantı Zorluklarına Çözüm

Malezyalı operatör U Mobile, ülkenin ikinci 5G şebekesini başlatmaya hazırlanırken, Huawei ekipmanlarını kullanarak 13,5 kilometre uzunluğundaki Penang Köprüsü'nde gerçekleştirdiği denemede ortalama 597 Mb/s 5G indirme hızı sağlamıştır.

U Mobile, dünyanın en uzun deniz geçiş köprülerinden biri olan Penang Köprüsü'nün bağlantı zorluklarına neden olduğunu bir basın bülteninde belirtmiştir. Şirket, bu sorunu, anten elemanlarının sayısını iki katına çıkarmak, kapsama alanını artırmak ve müşteri deneyimini %30 oranında iyileştirmek için son derece büyük anten dizileri ve ışın oluşturma algoritmaları kullanan Huawei'nin Meta aktif anten birimlerini kullanarak ele almıştır. Köprünün her iki ucuna baz istasyonları yerleştirildiğinde ortada bir baz istasyonuna ihtiyaç duyulmamaktadır. Denemede ayrıca 80 km/saat hızla giden araçlarda bile minimum 120 Mb/s hız ve sıfır çağrı kesintisi görülmüştür.

[40] 13.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://developingtelecoms.com/telecom-technology/data-centres-networks/17985-airtrunk-plans-second-data-centre-in-malaysia.html adresinden ulaşılabilmektedir.

U Mobile CTO'su Woon Ooi Yuen, "*5G-Advanced ile yol güvenliği hizmetleri, yapay zeka yeteneklerine sahip gözetim ve acil durumlar için drone'lar gibi gelecekteki kurumsal kullanım örneklerini köprü boyunca sağlayabileceğiz*" demiştir.

Huawei Malezya Taşıyıcı Ağ İş Grubu Başkan Yardımcısı Zac Chow bu konudaki düşüncelerini, "*Bu başarı, U Mobile ile olan güçlü ortaklığımızı ve Malezya'nın dijital dönüşümünü hızlandırma konusundaki ortak kararlılığımızı pekiştirmektedir ve U Mobile gibi operatörlerin gelişmiş telekomünikasyon hizmetlerinin gelişimini yönlendirmesini sağlamaktadır.*" şeklinde ifade etmiştir.[41]

[41] 05.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://developingtelecoms.com/telecom-business/operator-news/17952-u-mobile-hits-top-speed-on-penang-bridge.html adresinden ulaşılabilmektedir.

SİNGAPUR

Nüfusu:	5.850.000
Yüzölçümü:	7.199 km^2
Kişi Başına Gelir:	82.800 ABD doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi Teknolojileri, Telekomünikasyon ve Medya Kurumu (IMDA)
Mobil Şebeke Abonesi:	9.754.700
Sabit Şebeke Abonesi:	2.010.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	95

Bulut Hizmetleri ve Veri Merkezlerinin Güvenliğini Artırmak

Singapur Bilgi Teknolojileri, Telekomünikasyon ve Medya Kurumu IMDA bulut hizmetleri ve veri merkezleri için güvenliği arttırıcı Danışma Yönergelerini (AG) duyurmuştur. AG'ler, Singapur'daki tüm bulut hizmet sağlayıcıları ve veri merkezi işletmecilerinin dayanıklılığını ve güvenliğini artırmak, bu hizmetlerde meydana gelebilecek kesintilerden dolayı ekonomi ve toplum üzerindeki olumsuz etkileri en aza indirmek için gerekli önlemleri kapsamaktadır. Bu kapsamda; çevrimiçi bankacılık, araç çağırma, e-ticaret ve dijital kimlik gibi dijital hizmetler, bulut hizmetleri ve veri merkezleri gibi altyapıların sürekli kullanılabilirliğine ve iyi işleyişine bağlıdır. Bulut hizmetleri ve veri merkezlerindeki kesintiler günlük yaşamda önemli sorunlara neden olabilmekte ve ekonomi ile toplumu olumsuz etkileyebilmektedir. Doğru uygulamalarla, bu tür kesintilerin en aza indirilebileceği ve bir kesinti meydana geldiğinde hizmetlerin hızla geri yüklenebileceği belirtilmektedir.

AG'ler, teknik mimarideki yanlış yapılandırmalardan, yangın, su sızıntısı ve soğutma sistemi arızaları gibi fiziksel tehlikelere ve siber saldırılara kadar uzanan bulut hizmetleri ve veri merkezlerine yönelik riskleri ele almak için en iyi uygulamaları ortaya

koymayı hedeflemektedir. Bu konudaki temel önlemler arasında risk değerlendirmesi, iş etkisi analizi, iş sürekliliği planlaması ve siber güvenlik önlemleri yer almaktadır. AG'ler, bulut hizmetlerinin güvenliğini ve dayanıklılığını artırmak için yedi kategorik önlemi kapsamaktadır. Bulut hizmetlerinin uygulamaya teşvik edildiği önlemler güvenlik testi, kullanıcı erişim kontrolleri, uygun veri yönetimi ve felaket kurtarma planlaması gibi alanlarla ilgilidir. Veri merkezleri için AG'ler, işletmecilerin hizmet kesintilerini en aza indirmek ve müşterileri için yüksek kullanılabilirlik sağlamak üzere sağlam bir iş sürekliliği yönetim sistemi kurmaları için bir çerçeve sağlamaktadır. Bu iş sürekliliği politikaları, kontrolleri ve süreçlerinin uygulanması ve bunların sürekli olarak gözden geçirilmesi ile iyileştirilmesi konusunda rehberlik içermektedir. AG'ler, teknolojik gelişmeleri olaylardan alınan ders noktalarını ve sektör geri bildirimlerini içerecek şekilde sürekli olarak güncellenecektir. Özellikle, dijital hizmet sağlayan şirketlere, müşterileri üzerindeki kesintilerin etkisini azaltmak için risk değerlendirmeleri yapmaları ve iş sürekliliği planları oluşturmaları tavsiye edilmektedir.[42]

[42] 25.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.imda.gov.sg/resources/press-releases-factsheets-and-speeches/press-releases/2025/advisory-guidelines-of-cloud-services-and-data-centres adresinden ulaşılabilmektedir.

TAYLAND

Nüfusu:	71.863.332
Yüzölçümü:	513.120 km²
Kişi Başına Düşen Gelir:	7.800 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Yayın ve Telekomünikasyon Komisyonu (NBTC)
Mobil Şebeke Abonesi:	118.000.000
Sabit Şebeke Abonesi:	4.140.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	76,54

Tayland'ın True ve Çin'in Galaxyspace Şirketlerinden LEO Araştırması

Tayland teknoloji şirketi True Corporation, alçak yer yörüngesi (LEO) internet uyduları sektöründe lider bir Çin şirketi olan GalaxySpace ile bir mutabakat zaptı (MoU) imzaladığını duyurmuştur. Bu işbirliği kapsamında True Corporation ve GalaxySpace, LEO uydu iletişimiyle ilgili verileri ve teknolojileri geliştirmenin ve test etmenin yanı sıra ortaklaşa çalışma, bilgi paylaşımı ve değişimi yapmayı kabul etmiştir. Bu işbirliği ile, uzay ve yer sistemleri ve doğrudan hücreye (D2C) uydu iletişim teknolojisi için donanım geliştirmede inovasyonu da içeren entegre ağ çözümleri sağlanacaktır.

Mutabakat ayrıca uzay endüstrisinin iş durumu analizi, uydu kullanım durumları ve uygulamaları konusunda iş birliğini de içermektedir. Bu, pazar analizi ve keşfi, kurumsal çözümlerin test edilmesi ve doğrulanması, mobil geri taşıma optimizasyonu, D2C teknolojisi doğrulaması, uydu dünya gözlem kullanım durumları ve çözüm araştırmasını da kapsayacağı anlamına gelmektedir.

True, bu iş birliğinin Tayland'ın dijital telekomünikasyon altyapısını geliştirmeyi, iş sektörlerinin rekabet gücünü artırmayı ve ülkenin dijital ekonomisini ilerletmeyi amaçladığını belirtmektedir.

GalaxySpace, ortaklığın D2C uydu teknolojisinin araştırma ve servis doğrulamasını hızlandıracağını ve Tayland ve ASEAN bölgesinde denizcilik, tarım, eğitim ve bağlantılı araçlar sektörlerinde LEO uydu internetinin yenilikçi uygulamalarını teşvik ederek sektörel iyileştirmeleri yönlendireceğini de ifade etmektedir.[43]

[43] 12.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://developingtelecoms.com/telecom-technology/satellite-communications-networks/17979-thailand-s-true-and-china-s-galaxyspace-unite-for-leo-research.html adresinden ulaşılabilmektedir.

AFRİKA KITASI

GÜNEY AFRİKA

Nüfusu:	60.142.978
Yüzölçümü:	8.515.767 km^2
Kişi Başına Gelir:	6.001 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Güney Afrika Bağımsız Haberleşme Kurumu (ICASA)
Mobil Şebeke Abonesi:	100.328.005
Sabit Şebeke Abonesi:	1.472.191
İnternet Kullanım Oranı (%):	72,31

ICASA'nın, Yeni Uydu Hizmetleri Çerçevesi Hakkında 3 Günlük Kamu Oturumlarını Sonuçlandırması

Güney Afrika Bağımsız İletişim Kurumu ICASA, önerilen yeni Uydu Hizmetleri Çerçevesi hakkında üç günlük kamu oturumlarını başarıyla tamamlamıştır. 5-7 Şubat tarihleri arasında düzenlenen oturumlarda, bir dizi önemli paydaş çerçevenin içeriği hakkında sözlü sunumlar yapmıştır. İlgili taraflardan 50'den fazla yazılı sunum aldıktan sonra, bu tartışmalar aracılığıyla toplanan girdiler, Kurumun Güney Afrika'daki uydu hizmetleri çerçevesine yönelik kapsayıcı bir yaklaşım oluşturması açısından hayati önem taşımaktadır.

ICASA, duruşmalara hem şahsen hem de yazılı sunumlar aracılığıyla katılmak için zaman ayıran tüm bireylere ve kuruluşlara şükranlarını sunmuştur. Uydu Komitesi Başkanı Thabisa Faye "*Komite şimdi, tüm sözlü ve yazılı sunumları dikkatlice inceleyecektir. ICASA, uzun vadeli sürdürülebilirliği ve kapsayıcılığı destekleyen*

düzenleyici önlemleri sağlarken inovasyonu teşvik etmeye kararlıdır." açıklamasını yapmıştır.[44]

[44] 07.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.icasa.org.za/news/2025/icasa-concludes-3-day-public-hearings-on-the-new-satellite-services-framework adresinden ulaşılabilmektedir.

KENYA

Nüfusu:	56.632.843
Yüzölçümü:	580.367 km^2
Kişi Başına Düşen Gelir:	3.461 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Kenya Haberleşme Kurumu
Mobil Şebeke Abonesi:	61.408.904
Sabit Şebeke Abonesi:	59.785
İnternet Kullanım Oranı(%):	85,2

Yeni Telekom Ekipmanı Lisansı Önerisi

Kenya Haberleşme Kurumu CA telekomünikasyon şirketlerini, ithalatçıları ve terminal ve ağ ekipmanı üreticileri için Telekomünikasyon Ekipmanı Dağıtıcısı (TED) lisansı önermektedir.

Kenya Haberleşme Kurumu, iletişim cihazları tedarikçilerini düzenlemeyi amaçlayan bir Telekomünikasyon Ekipmanı Dağıtıcısı (TED) lisansı önerisi sunmuştur. Rapora göre yeni lisans toptan dağıtıcılar, ithalatçılar, yabancı üreticiler ve yerel telekomünikasyon ekipmanı üreticileri için geçerli olacaktır.

Önerinin telekomünikasyon şirketlerini, telefon üreticilerini, bayileri ve hem terminal hem de ağ ekipmanı tedarikçilerini etkilemesi beklenmektedir. Uygulanırsa, lisans düzenleyici standartlara uyumu sağlayarak sektörün potansiyel olarak düzene gireceği düşünülmektedir.[45]

[45] 10.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://techafricanews.com/2025/02/10/kenyas-communications-authority-proposes-new-telecom-equipment-licence/ adresinden ulaşılabilmektedir.

MISIR

Nüfusu:	114.484.252
Yüzölçümü:	1.001.450 km²
Kişi Başına Gelir:	2.324,62 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (NTRA)
Mobil Şebeke Abonesi:	106.000.000
Sabit Şebeke Abonesi:	12.500.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	72,2

1. Telecom Egypt ve Orange Egypt'tan Altyapı Anlaşmaları

Telecom Egypt ve Orange Egypt, iki firma arasındaki stratejik işbirliğini güçlendirmek amacıyla milyonlarca dolarlık çok sayıda büyük hizmet anlaşmaları imzalamıştır. İki şirkete göre bu işbirliği, Mısır pazarındaki teknolojik yatırımlardaki artışı, dijital altyapının geliştirilmesine odaklanmayı ve yenilikçi hizmet tekliflerinin sürekli olarak genişletilmesini yansıtmaktadır. Taraflara göre, bu anlaşmaların tüm değeri yaklaşık 297 milyon ABD Doları (15 milyar EGP) olup, vadeleri boyunca ödenecektir.

Bu 9 anlaşma iletim hizmetlerinin 2032 yılına kadar üç yıl daha uzatılmasını ayrıca Orange'ın mobil sahalarına üç yıl boyunca sahadan sahaya fiber (FTTS) hizmetleri sunmak için yeni bir anlaşma da içermektedir. İki firma ayrıca Orange'ın yüksek hızlı mobil internet ve telefon hizmetleri sağlayıcısı olarak konumunu güçlendirmek için bir Hizmet Seviyesi Anlaşması imzalamıştır. Yapılan ortak açıklamada, bu anlaşmaların Orange Egypt'in 5G hizmetlerinin lansmanına hazırlanmasına da yardımcı olacağı belirtilmiştir. İki kuruluşun uzun yıllara dayanan ilişkisi, Mısır pazarında büyük ticari

bağlantıların temelini atmış, pazarı ileriye taşımış ve ilgili herkese optimum fayda sağlamıştır.[46]

2. Mısır Telekomünikasyon'da Büyük Hisse Arzı

Devlet kuruluşu ve yerleşik işletmeci olan Mısır Telekomünikasyon'un toplam sermayesinin %10'luk ek bir payını borsada halka arz edilmesi planlandığı duyurulmuştur. Bu karar şirketin sahiplik dinamiklerini değiştirmeyi ve Fates Mısır'ın ekonomisini canlandırmayı amaçlamaktadır.

25 Mart 2025 tarihinde Mısır Telekomünikasyon'un olağanüstü genel kurulu, şirket tüzüğünün çeşitli maddelerinin değiştirilmesi konusunu görüşmek üzere toplanacaktır. Özellikle, onaylanması halinde, şu anda %80 olan devlet hissesi %70'e düşecek ve halkın potansiyel hissesi %20'den %30'a yükselecektir.

Borsa ile paylaşılan detaylara göre mevcut sermaye yapısı, her bir hissesi 10 pound değerinde olan 1,70 milyar hisseden oluşmaktadır. Kamu mülkiyetinin artırılması ihtiyacı, piyasada daha fazla likidite oluşturma ve özel vatandaşlar için yatırım fırsatlarını çeşitlendirme arzusundan kaynaklanmaktadır.[47]

[46] 20.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://itweb.africa/content/G98YdqLGwbbMX2PD adresinden ulaşılabilmektedir.

[47] 27.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://evrimagaci.org/tpg/egyptian-telecommunications-plans-major-share-offering-235561 adresinden ulaşılabilmektedir.

OKYANUSYA

AVUSTRALYA

Nüfusu:	25.687.041
Yüzölçümü:	7.692.024 km^2
Kişi Başına Gelir:	56.352 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Avustralya İletişim ve Medya Kurumu (ACMA)
Mobil Şebeke Abonesi:	27.880.000
Sabit Şebeke Abonesi:	7.820.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	86,55

E-Ticaretinin İlk 50 Öncüsü

Australia Post, 12,7 milyondan fazla teslimat noktası ile ülkedeki en büyük teslimat ayak izini korurken, ağ altyapısına, kapsamlı işgücüne ve lider teknolojiye yaptığı sürekli yatırımlarla ülke çapında Avustralyalı işletmeleri desteklemektedir. Bu kapsamda, Inside Retail ile işbirliği yapan Australia Post, Inside Retail'in 2025 yılı için belirlediği E-Ticarette En İyi 50 Kişi ödülünün sahibini Oz Hair & Beauty Kurucu Ortağı ve COO'su Guy Nappa olarak açıklamıştır. Onuncu yılına giren bu prestijli ödül, e-ticaret sektöründe değişime yön veren liderleri ve yenilikçileri kutlamaktadır.

Australia Post Koli, Posta ve E-Ticaret Hizmetleri Genel Müdürü Gary Starr, Australia Post'un Inside Retail'in E-Ticarette En İyi 50 Kişi sponsorluğunun, e-ticaret işletmelerinin hem Avustralya'da hem de yurtdışında yaygın bir başarı elde etmelerini destekleme konusundaki kararlılığının altını çizdiğini söylemiştir. Ayrıca,“*Australia Post, hem büyük hem de küçük e-ticaret işletmelerinin önemli bir destekçisi olarak, dinamik ve rekabetçi bir pazarda gelişmelerine yardımcı olmak üzere Inside Retail'in E-Ticarette En İyi 50 Kişi'sinin onuncu yıldönümüne sponsor olmaktan gurur duyuyor. İlk 50, müşteri deneyimini dönüştürmeye, küresel rakiplere rakip olmaya ve verimlilik oluşturmak için önde gelen GenAI teknolojisinden yararlanmaya odaklılık göstermiştir.*

Australia Post olarak biz de kendi ağımızı ve hizmetlerimizi yenilemeye ve dönüştürmeye devam ederken, bu kişileri desteklemek ve takdir etmekte büyük bir değer görüyoruz. E-Ticaret yeni normal olarak kendini sağlamlaştırdı ve Australia Post, Avustralyalı işletmelerin gelişmesine ve müşterilerine güvenilirlik, basitlik ve seçim yoluyla ulaşmasına yardımcı olmak için ağ yetenekleri, destek ve tüketici içgörüleri sağlamaya kararlıdır." demiştir. [48]

[48] 20.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://newsroom.auspost.com.au/australia-post-and-inside-retail-name-the-top-50-pioneers-of-australian-ecommerce adresinden ulaşılabilmektedir.

YENİ ZELANDA

Nüfusu:	4.699.755
Yüzölçümü:	268.021 km^2
Kişi Başına Gelir:	41.072 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ticaret Komisyonu
Mobil Şebeke Abonesi:	6.400.000
Sabit Şebeke Abonesi:	1.760.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	93

Microsoft ve Spark’tan, Yeni Zelanda'nın En Büyük Microsoft Genel Bulut Ortaklığı

Spark ve Microsoft, ülke çapında bulut benimsemesini hızlandırma ve yapay zekâ inovasyonunu destekleme taahhütlerini güçlendirerek ülkenin en büyük Microsoft genel bulut ortaklığını duyurmuştur. Ayrıca anlaşma Spark'ın kendi hibrit bulut ortamını daha da modernize etmesini ve Microsoft 365 Copilot'un kuruluşunda büyük ölçekli kullanımıyla yapay zekâ stratejisini hızlandırmasını sağlayacaktır.

Yapay zekâ çağında, telekomünikasyon sektörü müşteri deneyimlerini yükseltmek, iş operasyonlarını optimize etmek, ağı modernize etmek ve yeni gelir akışlarının kilidini açmak amacıyla ilgili teknolojiyi benimsemektedir. Bu ortaklık, Spark'ın Microsoft Bulutu ve yapay zekâ yetenekleri aracılığıyla inovasyonu ve büyümeyi nasıl yönlendirdiğinin bir kanıtıdır. Ortaklık, Microsoft'un Yeni Zelanda Kuzey bulut bölgesinin yakın zamanda başlatılması üzerine inşa edilerek Spark ve müşterilerine dünya standartlarında bulut altyapısına ve hizmetlerine genişletilmiş erişim sağlamaktadır.

Spark CEO'su Jolie Hodson, "*Microsoft ile bu stratejik ortaklığı kurmaktan heyecan duyuyoruz. Bizler, Yeni Zelanda işletmelerini etkinleştirmeye, modern bir ekonominin temelini oluşturan dijital altyapıya yatırım yapmaya ve yeni nesil teknoloji liderlerini*

sağlamaya odaklanan, aynı fikirde şirketleriz. Spark'ta hibrit buluta uzun vadeli stratejik bir odaklanmamız var. Bu ortaklık, müşterilerimiz için en iyi hibrit bulut çözümleri konusunda Microsoft ile iş birliği yapmaya devam ederken kendi hibrit bulut ortamımızı modernize ederek genel bulut ekonomimizi iyileştirmemizi sağlıyor. Ayrıca işimize yapay zekayı entegre etmeye önemli bir şekilde odaklanıyoruz ve Microsoft 365 Copilot kullanımımızı genişletmek, daha fazla çalışanımızın hem işimizde hem de müşterilerimiz için üretken yapay zekanın sağlayabileceği faydalardan yararlanmasını destekleyecektir." açıklamasında bulunmuştur.

Ortaklığın bir parçası olarak Microsoft ve Spark, işletme genelinde yapay zekanın benimsenmesini desteklemek için dahili bir beceri programı üzerinde işbirliği yapacaktır. Microsoft, aralık ayında önümüzdeki iki yıl içinde 100.000 Yeni Zelandalıyı yapay zeka ve dijital beceriler konusunda eğitmeyi taahhüt etmiş ve dijital teknolojiler yaşam ve çalışma biçimini dönüştürürken ekonomi için uzun vadeli faydalar sağlamıştır. [49]

[49] 20.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.spark.co.nz/online/about/our-company/news/Microsoft-Spark-announce-NZ-largest-Microsoft-public-cloud-partnership adresinden ulaşılabilmektedir.

2. ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER

AB SAYISAL TEK PAZARI

Avrupa Tek Pazarı, Avrupa Birliği'nin (AB) 27 üye ülkesi ile Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşması yoluyla İzlanda, Lihtenştayn ve Norveç ve ikili anlaşmalar yoluyla İsviçre'yi içeren tek bir pazardır. Tek Pazar, toplu olarak dört özgürlük olarak bilinen malların, sermayenin, hizmetlerin ve emeğin serbest dolaşımını garanti etmeyi amaçlamaktadır.

Avrupa Sayısal Tek Pazar ise, dijital pazarlama, e-ticaret ve telekomünikasyonu kapsayan Avrupa Tek Pazarına ait bir politikadır. Bu politika ile dijital çağa ayak uydurabilmesi için yönetmeliklerin düzenlenerek var olan pazarların tek bir pazar haline getirilmesi hedeflenmektedir.

1. Yapay Zekâ İçin InvestAI Girişimi

Fransa'da gerçekleştirilen Yapay Zekâ (AI) Eylem Zirvesi'nde, Avrupa Komisyonu Başkanı yapay zekâ gigafabrikaları için 20 milyar avroluk yeni bir Avrupa fonu da dahil olmak üzere yapay zekaya 200 milyar yatırım yapılacak olan InvestAI girişimini başlatmıştır. Bu büyük yapay zekâ altyapısı ile en karmaşık yapay zekâ modellerinin açık, işbirlikçi bir şekilde geliştirilmesine izin vermek ve Avrupa'yı bir yapay zekâ kıtası yapmak hedeflenmiştir.

Avrupa Birliğinin (AB) InvestAI fonu, Avrupa genelinde dört AI gigafabrikasını finanse edeceği belirtilmiştir. Yeni yapay zekâ gigafabrikaları, en karmaşık, çok büyük yapay zekâ modellerini eğitme konusunda uzmanlaşacağı ve halihazırda kurulan AI fabrikalarından yaklaşık dört kat daha fazla olan yaklaşık 100.000 son nesil AI çipine sahip olacağı açıklanmıştır. Bununla birlikte, InvestAI aracılığıyla finanse edilen gigafabrikalar, güvenilir AI'nın geliştirilmesi için dünyadaki en büyük kamu-özel sektör ortaklığı olacağı da belirtilmiştir. InvestAI girişiminin, farklı risk ve getiri profillerine sahip

hisse senetleri içeren katmanlı bir fon içereceği ifade edilirken, Avrupa Komisyonu InvestAI için ilk finansmanı, Dijital Avrupa Programı, Ufuk Avrupa ile InvestEU gibi dijital bir bileşeni olan mevcut AB finansman programlarından geleceği açıklanmıştır.

Avrupa Komisyonu Aralık 2024 ilk yedi AI fabrikasını duyurmuş ve yakın bir zaman sonunda beş AI fabrikasını da açıklayacağı ifade edilmiştir. AB ve Üye Devletler tarafından ortak finanse edilen AI Fabrikaları için mevcut 10 milyar avroluk destek, halihazırda dünyadaki AI'ya yapılan en büyük kamu yatırımı olmakla beraber, daha fazla özel yatırımın kilidini açacağı da öngörülmektedir.

Ayrıca Avrupa Komisyonun Avrupa kaynaklarının bir araya getirilebileceği ve yapay zekâ ile diğer teknolojileri desteklemek için verilerin kullanılmayan potansiyelinden nasıl yararlanabileceğini araştırılacağı bir Avrupa Yapay Zekâ Araştırma Konseyi kuracağı da duyurmuştur.[50]

2. Dezenformasyon Uygulama Kuralları'nın Dijital Hizmetler Yasası Çerçevesine Entegre Edilmesi

Avrupa Komisyonu ve Avrupa Dijital Hizmetler Kurulu, Dezenformasyon Uygulama Kuralları'nın Dijital Hizmetler Yasası (DSA) çerçevesine entegre edilmesini onaylamıştır. Bu entegrasyon ile Dezenformasyon Uygulama Kuralları'nın, platformların DSA'ya uyumunun belirlenmesinde bir kıstas haline getireceği açıklanmıştır.

Dezenformasyona İlişkin Davranış Kuralları, dezenformasyonun yayılmasıyla mücadeleyle ilgili karmaşıklık ve zorlukları hesaba katarak, farklı ancak birbiriyle bağlantılı şu alanları içermektedir:

- Para geçersiz kılma: Yanlış bilgi yayanlara yönelik mali teşviklerin kesilmesi,

[50] 11.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_467 adresinden ulaşılabilmektedir.

- Siyasi reklamların şeffaflığı: Kullanıcıların siyasi reklamları tanımasını sağlayacak daha etkili etiketleme,
- Hizmetlerin bütünlüğünün sağlanması: Sahte hesapların, bot destekli büyütmelerin, kötü amaçlı deep fake'lerin ve dezenformasyon yaymak için kullanılan diğer manipülatif davranışların azaltılması,
- Kullanıcıları, araştırmacıları ve bilgi doğrulama topluluğunu güçlendirme: Kullanıcıların yanlış bilgileri tespit edebilmeleri için daha iyi araçlara ve verilere daha geniş erişim.

Bu önlemler ile ifade özgürlüğünü tam anlamıyla koruyup şeffaflığı artırırken dezenformasyon riskleriyle mücadele edilmesi hedeflenmiştir.

Avrupa Komisyonu ve Avrupa Dijital Hizmetler Kurulu, Dezenformasyona İlişkin Davranış Kuralları'nın, DSA'nın 45. maddesinde belirtilen kriterleri karşılayıp karşılamadığına ilişkin değerlendirmelerinin bir parçası olarak, platformları Dezenformasyona İlişkin Davranış Kuralları'nı uygularken çeşitli önerileri dikkate almaya da teşvik ettiği belirtilmiştir. Bununla birlikte, Dezenformasyon Uygulama Kuralları'nın Dijital Hizmetler Yasası (DSA) çerçevesine dahil edilmesi 1 Temmuz 2025'ten itibaren yürürlüğe gireceği ve taahhütleri o tarihten itibaren denetlenebilir hale geleceği de açıklanmıştır.[51]

[51] 13.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_505 adresinden ulaşılabilmektedir.

BEREC

Avrupa Elektronik İletişim Düzenleyicileri Kurulu BEREC (Body of European Regulators for Electronic Communications), Avrupa Birliği'ndeki telekomünikasyon pazarının düzenleyici kurumudur. 2009 yılı Eylül ayında yürürlüğe giren Telekom Paketi ile oluşturulmuştur. BEREC, Yönetim Kurulu'nda ulusal düzenleyici kurumları ve AB yetkilileri dâhil idari personeli içermektedir. BEREC, elektronik iletişim ağları ve hizmetleri için iç pazarın gelişmesine ve daha iyi işleyişine katkıda bulunur. Bunu, tüketicilere ve işletmelere benzer şekilde daha büyük faydalar sağlamak için AB düzenleyici çerçevesinin tutarlı bir şekilde uygulanmasını sağlamayı ve telekomünikasyon sektöründe etkili bir iç pazarı teşvik etmeyi hedefleyerek yapmaktadır.

1. Avrupa'da Bağlanabilirliğin Geleceği

19 Şubat 2025 tarihinde BEREC Başkanı Robert Mourik (ComReg, İrlanda) Bağlanabilirliğin Geleceği (Future of Connectivity) etkinliğinde bir panelde yer alarak Alçak Yer Yörüngesi uyduları gibi teknolojilerin Avrupa genelinde bağlantıyı nasıl geliştirebileceğine odaklanmıştır. Tartışmada, teknolojik ilerlemenin esnek, uygun fiyatlı ve erişilebilir hizmetler yoluyla tüketicilere fayda sağlaması vurgulanmıştır.

Mourik, tüketicinin korunması, dijital katılım ve adil rekabetin öneminin altını çizerek mobil, Wi-Fi ve uydu ağlarının birleştirilmesinin optimum bağlantı için kilit önemde olduğunu belirtmiştir. Uydu teknolojilerinin özellikle uzak bölgelerde ve krizler sırasında hayati bir rol oynadığını, BEREC'in ise bilinçli tüketici tercihlerini desteklemek için teknolojiden bağımsız bir yaklaşım sergilediğini vurgulamıştır.

Panel, AB'nin Sayısal Onyıl (Digital Decade) stratejisi kapsamında, politika yapıcılar ve endüstri arasındaki işbirliği yoluyla 2030 yılına kadar yaygın yüksek hızlı internet erişimine ulaşmak için devam eden çabaları desteklemiştir.[52]

2. BEREC Başkanı'nın Dijital Zirve Latam 2025'e Katılımı

Dijital Zirve Latam 2025'te BEREC Başkanı Robert Mourik (ComReg, İrlanda) 'Avrupa Dijital Alanı' panelinde konuşmuş ve 'Zorluklar, Fırsatlar ve Tehditler' başlıklı panelde yaptığı konuşmada, yirmi yıldır pazar rekabetini teşvik etmekten şimdi dijital dönüşüm çağında Avrupa iletişim sektörünü desteklemesine odaklanıldığını vurgulamıştır.

Mourik, rekabetçi, kapsayıcı piyasaları sürdürmek, yatırımı teşvik etmek, tüketicileri korumak ve geleneksel telekom sektörlerinin dışından gelen artan siber güvenlik tehditlerini ve rekabeti ele almak için işbirliğine dayalı düzenleme ihtiyacını vurgulamıştır. Etkili ve geleceğe dönük bir düzenleme sağlamak için paydaşlarla şeffaf, gerçeklere dayalı diyaloğun önemini vurgulamıştır.

Ayrıca BEREC'in Avrupa'da dijital iletişimin geleceğini şekillendirecek olan Avrupa Elektronik İletişim Kanunu'nun gözden geçirilmesi konusunda politika yapıcılara tavsiyelerde bulunma rolüne de dikkat çekmiştir. Zirve, düzenleyici zorluklar, inovasyon ve riskleri tartışmak üzere uzmanları bir araya getirmiş ve Draghi Raporu'nun Avrupa'nın dijital ve ekonomik geleceğine yönelik tavsiyelerinin ele alındığı bir oturumu da içermiştir.[53]

[52] 20.02.2025 tarihinde yayımlanan haberin detaylarına https://www.berec.europa.eu/en/news/latest-news/future-of-connectivity-in-europe adresinden ulaşılabilmektedir.

[53] 26.02.2025 tarihinde yayımlanan haberin detaylarına https://www.berec.europa.eu/en/news/latest-news/berec-chair-highlights-key-digital-challenges-and-opportunities-at-digital-summit-latam-2025 adresinden ulaşılabilmektedir.

ETSI

Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü ETSI (European Telecommunications Standards Institute) 1988 yılında Avrupa için telekomünikasyon standartları üretmek üzere kurulmuştur. CEPT'in (European Conference of Post and Telecommunications Administration- Avrupa Posta ve Telekomünikasyon İdareleri Konferansı) devamı niteliğindedir. EBU (European Broadcasting Union - Avrupa Yayıncılık Birliği) ve CEN/CENELEC ile eşgüdüm içinde çalışarak yayıncılık ve enformasyon teknolojileri alanında da standartlaştırma çalışmaları yapar. Diğer örgütlerden farklı olarak üyeleri, devletler değil, ağ işleticileri, telekomünikasyon idareleri, hizmet sunucular, üreticiler, kullanıcı grupları ve araştırma birlikleridir.

1. ETSI Baş Politika Sorumlusu Ataması

ETSI, Martin Chatel'in Baş Politika Sorumlusu olarak atandığını duyurmuştur. Martin Chatel, 10 Şubat 2025'te ETSI'ye katılacak ve Brüksel'de bulunacaktır. Baş Politika Sorumlusu olarak Martin Chatel, ETSI'nin Avrupa Komisyonu, EFTA, CEPT, uluslararası politika yapıcılar, toplumsal paydaşlar ve endüstri dernekleriyle stratejik politika katılımına öncülük edecektir.

Martin Chatel, atanmasıyla ilgili olarak düşüncelerini; *"En son standartları zamanında sunmak ve bunları son kullanıcılara ücretsiz olarak sunmakla ünlü bir kuruluş olan ETSI'ye katılmaktan mutluluk duyuyorum. Açık ve işbirlikçi bir şekilde katılımını güçlendirmeyi, Avrupa ve uluslararası ortaklarla yakın bir şekilde çalışmayı ve Avrupa Komisyonu ile kamu-özel sektör ortaklığını güçlendirmeyi dört gözle bekliyorum. Ekibim, ETSI üyeleri ve ortaklarıyla birlikte acil zorluklarla mücadele edecek ve Avrupa Komisyonu'nun Rekabet Pusulası'nda özetlenen hedeflere katkıda bulunacağız."* şeklinde ifade etmiştir. [54]

[54] 10.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.etsi.org/newsroom/press-releases/2494-etsi-appoints-martin-chatel-as-chief-policy-officer adresinden ulaşılabilmektedir.

2. Veri Çözümleri Teknik Komitesi

ETSI, Avrupa Veri Yönetimi Yasası ile uyumlu yeni standartların benimsenmesini teşvik etmek için Veri Çözümleri Teknik Komitesi'ni (TC DATA) kurmuştur. Veri odaklı teknolojileri ilerletmeyi ve yeni endüstri standartlarının geliştirilmesini desteklemeyi amaçlayan Veri Çözümleri Teknik Komitesi (TC DATA), nesnelerin interneti, telekomünikasyon sistemleri ve ağları ile insan hizmetleri ve diğer endüstriler için hizmetleri desteklemek üzere özel olarak tasarlanmış veri çözümleri geliştirerek veri altyapıları, hizmetleri ve uygulamaları konusunda bir uzmanlık merkezi sağlayacaktır.

ETSI'nin TC DATA'sının temel misyonlarından biri, veri toplama, veri paylaşımı ve veri yönetimi için dağıtılmış altyapıların dağıtımını ve işletimini desteklemek için teknik özellikler geliştirmektir.

ETSI grubunun koordinatörü konu ile ilgili olarak "*TC DATA, AB Veri Yönetimi Yasası'nı desteklemek için standartlar geliştirmek üzere Avrupa Komisyonu ile yakın bir şekilde işbirliği yapmayı amaçlıyor. Telekomünikasyon sektörünün veri erişim çerçevelerini benimsemesi, otomasyon odaklı yeni nesil bilgi alışverişlerini mümkün kılmada ileriye doğru atılmış bir adımdır. Bu tür çalışmaların çeşitli kullanım durumları ve uygulama alanı kapsamlıdır, bu nedenle ETSI'deki başarısına katkıda bulunma fırsatına sahip olmaktan heyecan duyuyoruz".* açıklamasında bulunmuştur.

TC DATA ilk olarak açık veri çözümlerinin telekomünikasyon ağlarına ve hizmetlerine uygulanmasını ele alırken, ikinci aşamada ilkeler ve özellikler diğer ortamlara uygulanacaktır. Komite, deniz taşımacılığı, eSağlık, tarım ve ağ yönetimi gibi farklı sektörlerde endüstriyel çözümlere olanak tanıyan açık bir ekosistem sağlamayı amaçlamaktadır.TC DATA ayrıca veri birlikte çalışabilirliğini ve anlamsal birlikte çalışabilirliğini desteklemek için teknik standartlar geliştirecektir.[55]

[55] 17.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.etsi.org/newsroom/press-releases/2496-etsi-launches-a-technical-committee-on-data-solutions-tc-data-to-encourage-the-adoption-of-new-standards-in-line-with-the-european-data-governance-act ulaşılabilmektedir.

3. Yapay Zeka Konferansı

ETSI, “Standardizasyon Yapay Zekanın Geleceğini Nasıl Şekillendiriyor” temalı yapay zeka konferansını 10-12 Şubat tarihleri arasında düzenlemiştir. ETSI Yapay Zeka Konferansı, katılımcılara yapay zeka konusunda uzman kişilerle fikir alışverişinde bulunma ve yapay zeka ile ilgili standardizasyon, düzenleme ve hizmet dağıtımlarında yapılan son teknoloji çalışmaları hakkında bilgi edinme fırsatı sunmak için tasarlanmıştır.

Konferans, yapay zekanın en alakalı uygulamaları, ilgili zorluklar ve 'güvenilir' yapay zeka destekli ürün ve hizmetlerin dağıtımını sağlamak için uygulamaya konulması gereken temel kolaylaştırıcılar hakkında özel bilgiler sağlamıştır. Katılımcılar ayrıca standardizasyona katkıda bulunmak ve dolayısıyla teknolojinin geleceğini aktif olarak şekillendirmede rol oynamak için mevcut ve gelecekteki fırsatlar hakkında bilgi edinmişlerdir. 22 ülkeden 160'tan fazla yüz yüze katılımcı ile gerçekleşen konferansta, yapay zeka standartlarının temel rolüne değinilmiştir. Etkinlik, endüstri, hükümetler, akademi ve diğer standardizasyon kuruluşları dahil olmak üzere ekosistemdeki tüm aktörlerin gelişen yapay zeka ile ilgili içgörülerini, araştırmalarını, deneyimlerini ve sorularını paylaşmaları için fırsat sağlamış olup KOBİ'ler, yapay zekada hızın boyuttan daha kritik olduğunu belirtmiştir.

ETSI tarafından düzenlenen bu 4. Yapay Zeka konferansı, sorumlu, güvenli, etik ve Avrupa AI Yasası ile uyumlu AI odaklı bir geleceği şekillendirmede iş birliğinin önemini pekiştirmiştir. Yapay Zeka ile ilgili standartlarda kapsamlı deneyime ve çeşitli üyelikleri tarafından şekillendirilen bütünsel bir bakış açısına sahip olan ETSI, Avrupa'da yapay zeka için önemli bir yeterlilik merkezi olarak kabul edilmektedir. [56]

[56] 17.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.etsi.org/newsroom/news/2498-etsi-s-ai-conference-highlights-how-standardization-is-shaping-the-future-of-ai ulaşılabilmektedir.

GSMA

The GSM Association (GSMA), mobil işletmeciler ve telekomünikasyon ile ilgili işletmelerden oluşan bir topluluktur. GSMA, GSM mobil sektörünün standardize edilmesi ve geliştirilmesi amacıyla 1995 yılında kurulmuştur. Mobil ekosistem ve ilişik endüstrilerdeki mobil operatörleri ve kuruluşları temsil eden GSMA, üyelerine Endüstri Hizmetleri ve Çözümleri, İyilik için Bağlantı ve Sosyal Yardım başlıkları altında çeşitli hizmetler sunmaktadır.

GSMA'dan Tam 5G Konsepti

GSMA tarafından MWC25 Barselona toplantısında 5G'den daha fazla değer üretilmesine odaklanılacağı ve bu konunun ele alınacağı duyurulmuştur. Bu doğrultuda GSMA, mobil işletmecilerin Tam 5G (Complete 5G) adını verdiği bir konsepti uygulaması gerektiğini savunmuştur.

Tam 5G, işletmeleri ve toplumu dönüştürebilecek gelişmiş bağlantı çözümleri sunmak için gereken programlanabilir 5G bağımsız (SA) ağları ile diğer işletmecilerinin yeteneklerinin birleşimi için kullanılan bir kısaltma olarak tanımlanmıştır. Başka bir deyişle, Tam 5G'nin GSMA tarafından yayımlanan "Hedef Büyüme: Tam 5G Yolculuğu" raporunda hem teknolojik gelişmeleri hem de iş modeli inovasyonunu bir araya getireceği belirtilmiştir. Önde gelen mobil işletmeciler ve ekipman satıcılarıyla yapılan görüşmelere dayanan bu raporda, 5G SA'nın, açık uygulama arayüzlerin (API) ve gelişmiş ağ ürünleri ile çözümlerinin hızlandırılmış bir şekilde piyasaya sürülmesinin önümüzdeki beş yıl içinde önemli ekonomik büyümeyi nasıl etkileyeceği açıklanmıştır. Mobil işletmeciler için bu iş dönüşümünün, belirli ihtiyaçlara göre uyarlanmış, daha değerli ve farklılaştırılmış hizmetlerin sağlanması yoluyla önemli gelir büyümesi sağlayabileceği öngörülmüştür.

MWC25'teki tartışmalarda iş dünyasının ötesinde, 5G SA'nın karşılaştığı diğer zorlukları da kapsayacağı ifade edilmiştir. Bu zorluklar arasında geniş kapsama alanı

için düşük bant spektrumunun eksikliği, 5G SA uyumlu el cihazları ile diğer ekipmanların kullanılabilirliği ve farklı ağ türleri arasında birlikte çalışabilirlik ihtiyacı yer almıştır. Uyumlu cihazların kullanılabilirliği hızla ilerlemekle beraber, Kasım 2024'te duyurulan 2112 cihazın 5G SA desteği talep ettiğini, Eylül 2023 sonunda 1511'den neredeyse %40 daha fazla olduğunu açıklanmıştır.

MWC25'de giyilebilir cihazlar ve özellikle kameralar olmak üzere nesnelerin interneti ile beraber çok çeşitli cihazlara düşük maliyetli bağlantı sağlamak için tasarlanmış 5G RedCap gibi 5G-Advanced teknolojilerinin ilk lansmanlarının gerçekleştirileceği de duyurulmuştur. 5G-Advanced'in bir diğer önemli yönü, uydular tarafından desteklenenler gibi karasal olmayan ağların (NTN) karasal hücresel ağlarla bütünleştirilmesi olarak belirtilmiştir. İşletmeciler aynı zamanda sabit kablosuz erişim hizmetleri için uplink (alt sistemden ana sisteme doğru bağlantı) kapasitesini yükselterek, müşterilere etkinliklerde, turistik noktalarda ve insanların yüksek çözünürlüklü fotoğraf ile video yüklemek istediği diğer yerlerde daha iyi bir deneyim sunmak için 5G-Advanced teknolojilerinden yararlanmaya başlayacağı belirtilmiştir. Ayrıca, 5G-Advanced mobil ağların bir konumu haritalama ve çevre koşullarındaki değişiklikleri tespit etme gibi algılama için kullanılmasını sağlayan teknolojileri de yer verileceği ifade edilmiştir. Bu teknolojilerle birlikte çalışan yapay zekanın, 5G ağlarını otomatikleştirmek, müşteri talebindeki değişikliklere daha duyarlı ve dayanıklı hale gelmelerini sağlamak için kapsamlı bir şekilde konuşlandırılacağı açıklanmıştır.[57]

[57] 26.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.gsma.com/newsroom/article/the-case-for-complete-5g/ adresinden erişilebilmektedir.

UPU

Dünya Posta Birliği UPU (Universal Postal Union), aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 22 ülke tarafından 1874 yılında kurulmuştur. UPU, 1948 yılından itibaren Birleşmiş Milletler'in bir uzmanlık örgütü olarak faaliyet göstermektedir. Dünya Posta Birliğinin görevleri; posta gönderilerinin birbiriyle bağlantılı şebekelerden oluşan tek bir posta alanı dâhilinde serbestçe dolaşımını, posta alanında standartların belirlenmesi ve teknolojinin teşvik edilmesi, üyeleri arasında uluslararası iş birliğini ve tüketici ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamaktır. Merkezi İsviçre'nin Bern şehrinde bulunmaktadır.

1. UPU'nun, Gümrük Beyan Sistemini Güçlendimesi

Dünya Posta Birliği UPU, UPU Danışma Komitesi üyeleri Zonos ve Hurricane Commerce ile yeni ortaklıklar kurduğunu duyurmuştur. Bu ortaklıklar, UPU'nun Gümrük Beyan Sistemi'ndeki (CDS) Elektronik İleri Düzey Veri (EAD) uyumluluk süreçlerini güçlendirmiştir. UPU Danışma Komitesi üyelerinin, posta sektörünün verimliliğini ve büyümesini destekleyen ürün ve hizmetlerin sunulmasında kritik rol oynadığı vurgulanmıştır.

Ayrıca, CDS 2024 Servis Paketi 1 (SP1) ile Zonos ve Hurricane Commerce yazılımlarına yönelik uygulama programlama arayüzleri (API) devreye alınmıştır. Bu sayede, sınır ötesi gönderiler için artan EAD taleplerine daha etkin yanıt verilmesi sağlanmıştır. UPU Posta Teknoloji Merkezi yetkilisi David Avsec, CDS'nin çıkış ve varış postaları ile gümrükler arasında veri akışını sağladığını ve 176 posta idaresi tarafından kullanıldığını belirtmiştir.

Yeni entegrasyonlarla birlikte, HS kodları, yasaklı ürünler ve yasaklı taraf doğrulaması gibi ek uyumluluk kontrolleri sisteme eklenmiştir. Bu sayede, veri kalitesi artmış, gümrük işlemleri hızlanmış ve yasa dışı gönderilerle mücadele güçlenmiştir. Avsec, e-ticaret alanında başarılı olmak isteyen posta idareleri için EAD süreçlerinin kritik hale

geldiğini vurgulamıştır. Eylül 2025 itibarıyla tüm ticari gönderilerde HS kodlarının zorunlu olacağı hatırlatılmış ve Zonos ile Hurricane Commerce iş birliklerinin bu değişikliklere hazırlık sürecini desteklediği ifade edilmiştir.

UPU, CDS kullanıcılarına seçim hakkı sunmak amacıyla her iki firmayla çalışmış, gelecekte farklı sağlayıcılarla da iş birliği yapılabileceği belirtilmiştir. Kullanıcıların tercih ettikleri sağlayıcıyı seçip UPU'ya bildirmesi yeterli olmuştur. Tüm işlemler CDS lisansı kapsamında olup, aktivasyon ve kullanım kolaylığı sağlanmıştır.

Avsec, CDS'ye eklenen bu yeni fonksiyonların önemli bir gelişme olduğunu, ancak 2025'te "Posta Teslimat Ücreti Ödenmiş (PDDP)" çözümünün de devreye alınacağını açıklamıştır. Bu sistemle, toplam maliyet hesaplamaları yapılacak ve müşterilere sınır ötesi alışverişlerde sürpriz vergi ve gümrük masrafları çıkarılmasının önüne geçilecektir.

Avsec, DDP'nin hem müşteri memnuniyeti hem de operasyonel verimlilik açısından önemli olduğunu, UPU'nun bu dönüşümü destekleyerek e-ticaret hacmini artırmayı ve UPU ağına yeni hacimler kazandırmayı hedeflediğini belirtmiştir.[58]

2. Posta Sektörünün Durumu Raporu

Dünya Posta Birliği UPU, 150. yılını kutlamak amacıyla 2024 Posta Sektörünün Durumu raporunu yayımlamıştır. Bu rapor, UPU'nun yıllık Entegre Posta Gelişim Endeksi'ni (2IPD) temel alarak, posta hizmetlerinin güvenilirlik, kapsama alanı, alaka düzeyi ve dayanıklılık gibi dört temel boyutta performansını değerlendirmiştir.

Bu yılın raporuna, her ülkenin nüfus, coğrafya ve ekonomik koşulları dikkate alınarak geliştirilen doğal posta gelişim seviyesi kavramı eklenmiştir. Bu yeni yaklaşım, ülkelerin gerçek potansiyellerine göre performansını değerlendirmeye imkan tanımış, böylece

[58] 17.02.2025 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.upu.int/en/news/2025/february/upu-enhances-customs-declaration-system-with-zonos-and-hurricane-integrations adresinden ulaşılabilmektedir.

hangi ülkelerin beklentileri aşmış, hangilerinin ise potansiyelini tam olarak kullanamamış olduğunu ortaya koymuştur.

Rapor, e-ticaretin hızla büyümesiyle birlikte posta operasyonlarının daha karmaşık hale gelmiş olduğunu vurgulamıştır. Bazı e-ticaret platformlarının geleneksel posta ağlarını devre dışı bırakmış olmasına rağmen, bazı posta idareleri sınır ötesi ticarette kilit rol oynamış, ancak kırsal alanlarda yaşanan adresleme sorunları, eski filo yönetimi ve yetersiz hava taşımacılığı kapasitesi gibi zorluklar devam etmiş ve bu durum, operasyonel verimliliği olumsuz etkilemiştir.

Doğal posta gelişim seviyesine dayalı bu yeni analiz, posta idarelerine zayıf noktalarını tespit etme ve dijital dönüşüm, akıllı lojistik ve yapay zeka destekli ayıklama sistemleri gibi alanlarda yatırımlar yapma fırsatı sunmuş, bu sayede krizlere karşı daha dayanıklı hale gelmelerini mümkün kılmıştır.

UPU, bu yaklaşımla hem ülkelere özel gelişim programları hazırlayabilmeyi hem de başarılı uygulamaların küresel ölçekte paylaşılmasını sağlamayı hedeflemiş, böylece her ülkenin kendi koşullarına uygun sürdürülebilir büyüme yol haritasını oluşturabilmesine zemin hazırlamıştır.[59]

[59] 27.02.2025 taihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.upu.int/en/blogs/charting-the-posts-natural-path-insights-from-the-state-of-the-postal-sector-2024 adresinden ulaşılabilmektedir.